

Promemoria

Ränteavdragsbegränsningar i syfte att förhindra vissa fall av skatteplanering inom en intressegemenskap

---

Promemorians huvudsakliga innehåll

Skatteverket har under sin skattekontroll upptäckt att det i stor omfattning förekommer skatteplanering med ränteupplägg inom intressegemenskaper, s.k. räntesnurror. Detta slag av skatteplanering inom företagssektorn minskar den svenska bolagsskattebasen och ger upphov till skattebortfall i mångmiljardklassen. Skatteverket kom i juni i år in till Finansdepartementet med en hemställan som innehöll förslag till regler för att förebygga och motverka detta slag av skatteplanering. Hemställan skickades ut på remiss och fick kraftig kritik av remissinstanserna för att de föreslagna reglerna även träffade normal affärsverksamhet. I denna promemoria har kritiken beaktats. De nu föreslagna reglerna avser endast att träffa konstlade ränteupplägg vid förvärv av delägaraktier. Däremot ska affärsmässigt bedrivna verksamheter inte påverkas av förslaget. Flertalet länder inom Europeiska Unionen har regler som på olika sätt begränsar avdragsrätten för ränteutgifter, bl.a. för att förebygga konstlade ränteupplägg. De nu föreslagna reglerna liknar dem som tillämpas i Nederländerna.

Innehållsförteckning

1	Förslag till lagtext.....	3
2	Ärendet och dess beredning.....	6
2.1	Skatteverkets hemställan och förslag.....	6
2.2	Remissbehandlingen av hemställan.....	7
2.3	Den fortsatta beredningen av ärendet.....	8
3	Skatteverkets kartläggning.....	9
3.1	Inledning.....	9
3.2	Utländskt moderbolag.....	9
3.3	Svenskt moderbolag.....	11
3.4	Externa förvärv.....	13
4	Gällande svensk rätt.....	13
5	Skattemässiga regler om ränteinkomster och ränteutgifter i några andra länder.....	16
5.1	Allmänt.....	16
5.2	Danmark.....	16
5.3	Frankrike.....	18
5.4	Förenade kungariket.....	19
5.5	Nederländerna.....	20
5.6	Tyskland.....	21
6	Överväganden och förslag.....	22
6.1	Behovet av att motverka skatteplanering med hjälp av ränteupplägg inom en intressegemenskap.....	22
6.2	Val av metod för att motverka skatteplanering med hjälp av ränteavdrag inom en intressegemenskap.....	23
6.3	Begränsning av avdragsrätten för ränteutgifter till företag i intressegemenskap.....	26
6.3.1	Avgränsning av intressegemenskap.....	26
6.3.2	Vilka lån bör omfattas?.....	28
6.3.3	Undantagsregel.....	33
6.3.4	Särskilt om bevisbördans placering, beviskrav och eftertaxering.....	38
6.4	Ikraftträdande.....	39
7	Konsekvenser av förslagen.....	40
7.1	Offentligfinansiella konsekvenser.....	40
7.2	Konsekvenser för företagen.....	41
7.3	Konsekvenser för Skatteverket och för de allmänna förvaltningsdomstolarna.....	41
8	Författningskommentar.....	42
Bilaga 1	Förteckning av remissinstanser till Skatteverkets promemoria Förslag om begränsningar i avdragsrätten för ränta m.m. på vissa skulder.....	46

1 Förslag till lagtext

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)

dels att 24 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det närmast före 24 kap. 10 a § ska införas en ny rubrik av följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya paragrafer, 24 kap. 10 a – 10 c §§ av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- tillämpning i inkomstslaget näringsverksamhet av vissa bestämmelser i inkomstslaget kapital i 2 och 3 §§,
- partiell fission i 3 a §,
- kapitalrabatt på optionslån i 4 §,
- avdragsrätt för ränta på vinstandelslån i 5 – 10 §§,
  - *begränsningar i avdragsrätten för ränta på vissa skulder i 10 a–10 c §§,*
- avdrag för lämnad utdelning i 11 §, och
- skattefria utdelningar i 12-22 §§.

En bestämmelse om skattefrihet för utdelning från privatbostadsföretag finns i 15 kap. 4 §.

Bestämmelser om i vilken utsträckning ersättningar i form av livränta och liknande utbetalningar för avyttrade tillgångar räknas som ränta finns i 44 kap. 35 och 37 – 39 §§.

Begränsningar i avdragsrätten för ränta på vissa skulder

10 a §

Företag ska vid tillämpning av 10 b och 10 c §§ anses vara i intressegemenskap med varandra om

- 1. företagen är moderföretag och dotterföretag eller står under i huvudsak gemensam ledning, eller*
- 2. ett av företagen, direkt eller indirekt, genom ägarandel eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande i det andra företaget eller de andra företagen.*

Med företag avses i första

*stycket och i 10 b och 10 c §§
juridiska personer och svenska
handelsbolag.*

10 b §

*Ett företag som ingår i en
intressegemenskap får inte dra av
ränteutgifter avseende skulder till
ett företag i intressegemenskapen
till den del skulden avser ett
förvärv av en delägarrätt från ett
företag som ingår i
intressegemenskapen.*

*Bestämmelserna i första stycket
tillämpas också på en skuld till ett
företag som inte ingår i
intressegemenskapen, till den del
ett företag i intressegemenskapen
har en fordran på det förstnämnda
företaget, eller på ett företag i
intressegemenskap med det
förstnämnda företaget, för det fall
skulden och fordran inte är
huvudsakligen motiverade av
affärsmässiga skäl.*

*Om en tillfällig skuld till ett
företag som inte ingår i
intressegemenskapen ersätts av en
skuld till ett företag i
intressegemenskapen, ska första
stycket tillämpas på denna skuld
om bestämmelserna hade varit
tillämpliga på den förstnämnda
skulden för det fall att det
företaget hade ingått i
intressegemenskapen.*

10 c §

*Ränteutgifter avseende sådana
skulder som avses i 10 b § första
och tredje styckena ska dras av om
förutsättningarna i punkterna 1
eller 2 är uppfyllda:*

*1. Ränteinkomsten som
motsvarar ränteutgiften skulle ha
beskattats med en skattesats som
uppgår till minst 10 procent enligt
bestämmelserna i den stat där det
företag i intressegemenskapen som
faktiskt har rätt till ränteinkomsten
hör hemma, om företaget bara*

skulle ha haft den inkomsten. Om det företag som faktiskt har rätt till ränteinkomsten har möjlighet att få avdrag för utdelning ska emellertid inkomsten inte anses vara beskattad med minst 10 procent.

2. Såväl förvärvet som den skuld som ligger till grund för ränteutgifterna är huvudsakligen motiverade av affärsmässiga skäl.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009 och tillämpas på ränteutgifter som belöper sig på tiden efter den 31 december 2008.

2 Ärendet och dess beredning

2.1 Skatteverkets hemställan och förslag

Skatteverket kom den 23 juni 2008 in med en hemställan till Finansdepartementet om att genomföra ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229), IL, i enlighet med vad som framgår av promemorian, *Förslag om begränsningar i avdragsrätten för ränta m.m. på vissa skulder* (dnr Fi2008/4093).

Bakgrunden till förslagen i hemställan var att Skatteverket har identifierat ett antal skatteplaneringsförfaranden som vidtagits inom en intressegemenskap vars grundläggande komponenter är att ränteavdrag görs i Sverige medan motsvarande ränteinkomst beskattas lågt eller inte alls. En annan viktig komponent har varit den år 2003 införda skattefriheten för kapitalvinster på näringsbetingade andelar. Enligt Skatteverkets beräkning medför förfarandena att det svenska skatteunderlaget reduceras med betydande belopp, uppskattningsvis med minst 25 miljarder kr årligen, vilket motsvarar (28 procent x 25 mdkr =) 7 miljarder kr i skattebortfall. Skatteverket har försökt att förhindra att ränteavdrag får göras i sådana fall genom att åberopa lagen (1995:575) om skatteflykt. Regeringsrätten har dock i de s.k. Industrivärden-domarna den 6 november 2007 (RÅ 2007 ref 84 och ref 85) klargjort att lagen inte är tillämplig i dessa fall. I hemställan föreslogs hur förfarandena kan motverkas.

Förslaget i hemställan kan sammanfattas enligt följande.

Ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som ingår i en intressegemenskap får inte göra avdrag för ränteutgifter och andra utgifter som hänför sig till en skuld till ett företag i intressegemenskapen till den del skulden har samband med ett förvärv av en delägarrätt eller en fordringsrätt från ett företag som ingår i intressegemenskapen. Vidare regleras följande två interna kringgåendesituationer. Avdrag får inte göras till den del skulden har medfört att aktiebolaget eller den ekonomiska föreningen har kunnat lämna utdelning till ett företag i intressegemenskapen. Detsamma gäller till den del skulden har medfört att kapitaltillskott har kunnat lämnas till ett företag i intressegemenskapen till den del tillskottet, direkt eller indirekt, har använts för sådana interna förvärv som begränsar avdragsrätten.

Förslaget innehåller även begränsningar av avdragsrätten för ränteutgifter som avser vissa kringgåenden med hjälp av externa lån. Den första situationen rör s.k. back-to-back-lån. Om ett företag i intressegemenskapen tar ett lån i t.ex. en bank föreslås att avdrag inte ska få göras till den del ett företag i intressegemenskapen har en fordran på banken eller på ett företag i intressegemenskap med banken. Vidare föreslås att avdragsrätten begränsas om ett företag i intressegemenskap tar ett internt lån som ersätter ett externt lån, under förutsättning att ränteutgifterna inte hade fått dras av om det externa lånet i stället hade varit ett internt lån.

2.2 Remissbehandlingen av hemställan

Hemställan har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i bilagan till denna promemoria.

Landsorganisationen i Sverige tillstyrker förslaget. Övriga remissinstanser som yttrat sig avstyrker eller kan varken tillstyrka eller avstyrka förslaget. Flertalet remissinstanser stöder syftet med förslaget att motverka skatteplanering genom ränteupplägg men är kritiska mot förslagets utformning med hänsyn till att det även träffar transaktioner som är affärsmässigt motiverade.

Den huvudsakliga kritiken mot förslaget kan sammanfattas enligt följande. Förslaget träffar först och främst transaktioner som motiveras av rent affärsmässiga skäl och beaktar inte om transaktionerna leder till en minskad beskattning av intressegemenskapen. Förslaget uppnår därför inte sitt syfte att motverka skatteupplägg. Avdragsbegränsningen gäller oavsett om ränteintäkterna beskattas hos mottagaren eller inte. Förslaget skulle försvåra och fördyra företagsekonomiskt motiverade omstruktureringar samt normal kassa- och likviditetsförvaltning. Ingen hänsyn har tagits till hur stora koncerner samordnar sina finansfunktioner genom internbanker och s.k. cash-pooler. Förslaget omfattar även koncernintern vidareutlåning eftersom fordringsrätter kan förvärvas genom sådan vidareutlåning. Att identifiera (öronmärka) enskilda skulder är svårt i många fall, speciellt vid användande av cash-pool. Svårigheten förstärks av förslagets retroaktiva inslag, dvs. det gäller för räntebetalningar som görs fr.o.m. den 1 januari 2009, oavsett om den bakomliggande affären gjordes före detta datum.

Det finns ofta affärsmässiga motiv till interna förvärv av delägarätter och fordringsrätter. Detsamma gäller att lånefinansiera utdelningar samt sådana kapitaltillskott som omfattas av förslaget. Inom många koncerner fungerar det så att bolagen regelmässigt överför all överskottslikviditet till internbanken. Det medför att när ett bolag lämnar utdelning eller kapitaltillskott så finansieras det genom lån från internbanken.

Reglerna om back-to-back-lån föranleder orimliga konsekvenser. För att få tillgång till stordriftsfördelar anlitar stora koncerner oftast ett fåtal banker för samtliga koncernföretags externa bankaffärer. Som förslaget är utformat innebär det att avdrag aldrig skulle få göras för externa lån som har samband med interna förvärv eller har medfört att utdelning kan lämnas eller att kapitaltillskott kan lämnas om detta har samband med interna förvärv. Detta eftersom ett eller flera andra koncernföretag kan ha en fordran på banken, trots att dessa fordringar inte har något som helst samband med det aktuella banklånet.

Förslaget skulle få särskilt svåra konsekvenser för bank- och finanssektorn p.g.a. dess speciella kapitaltäckningsmiljö vad gäller graden av eget kapital samt att fordringar utgör sektorns primära rörelsetillgångar. Ingen hänsyn har tagits till den speciella situationen som gäller för byggnadsrörelser och företag som bedriver handel med fastigheter i och med att även fastigheter som är lager omfattas av förslaget. *Sveriges kommuner och landsting* anser inte att förslaget bör omfatta staten, kommuner och landsting med hänsyn till deras speciella situation.

Förslaget innebär ett olämpligt konkurrensmässigt gynnande av riskkapitalbolag eftersom dessa i allmänhet skuldsätter sina verksamheter genom externa lån och därför inte alls påverkas av förslaget. Det ifrågasätts om det är lämpligt med den aktuella distinktionen mellan externa och interna lån. Förfarandet vid vissa förvärv av företag som inte ingår i intressegemenskapen (s.k. externa förvärv) kan i vissa situationer vara mycket snarlikt det som förslaget är avsett att motverka. Förslaget innebär att investeringar i lågskattejurisdiktioner och ränteupplägg är helt acceptabla om bara företaget använder extern finansiering.

Flera remissinstanser har också ifrågasatt det beräknade skattebortfallet och ansett att det är orealistiskt högt. Konsekvensanalysen har också fått kritik, både vad gäller allmänna konsekvenser för näringslivet och det beräknade administrativa merarbetet. Vidare har kritik framförts om bristfällig beredning av förslaget med hänsyn till den korta remisstiden som dessutom varit förlagd under semesterperiod.

2.3 Den fortsatta beredningen av ärendet

Den aktuella typen av skatteplanering utgör ett allvarligt problem eftersom den svenska skattebasen urholkas, vilket i sin tur påverkar såväl skatteintäkterna som skattesystemets legitimitet. Med hänsyn till omfattningen av det aktuella skatteundrandragandet är det nödvändigt att vidta åtgärder mot de aktuella förfarandena. Samtidigt är det mycket viktigt att negativa effekter för näringslivet undviks avseende affärsmässigt bedriven verksamhet. Reglerna ska inte förhindra affärsmässigt motiverade transaktioner inom en intressegemenskap, t.ex. mellan en koncerns internbank och koncernföretagen.

Mot bakgrund av den starka kritik som riktats mot Skatteverkets förslag har ett nytt förslag till lagstiftning tagits fram i denna promemoria. Förslaget bygger på Skatteverkets förslag men har anpassats för att beakta de allvarliga synpunkter som framförts från remissinstanserna, bl.a. beträffande en intressegemenskaps möjlighet till internfinansiering. De nu föreslagna reglerna liknar dem som tillämpas i Nederländerna.

I promemorian ges först en sammanfattning av den kartläggning Skatteverket gjort av skatteplaneringsförfaranden med ränteupplägg (avsnitt 3). Därefter följer avsnitt med beskrivningar av gällande svensk rätt (avsnitt 4) och skattemässiga regler om ränteinkomster och ränteutgifter i några andra länder (avsnitt 5). Sedan kommer ett avsnitt som beskriver överväganden och förslag mer i detalj (avsnitt 6). Slutligen följer en konsekvensanalys (avsnitt 7) och en författningskommentar (avsnitt 8).

3 Skatteverkets kartläggning

3.1 Inledning

Skatteverket har gjort en kartläggning av skatteplaneringsförfaranden med ränteupplägg. De förfaranden som omfattas av kartläggningen har alla följande gemensamma kriterier:

A. Skatteförmånen uppstår genom att ränteavdrag görs i Sverige – av ett svenskt aktiebolag eller i en svensk filial till ett utländskt bolag – medan motsvarande ränteinkomst som betalas till ett företag i intressegemenskapen inte beskattas i Sverige.

B. Olika förfaranden och regler används för att räntemottagaren inte ska beskattas för räntan eller beskattas så lågt som möjligt.

C. Den räntebärande fordringen/skulden uppkommer genom interna transaktioner, t.ex. koncerninterna aktieförvärv där säljaren erhåller en räntebärande revers som ersättning.

D. Säljaren beskattas inte för någon försäljningsvinst.

Den främsta förutsättningen för transaktionerna är den obegränsade avdragsrätten för ränta i inkomstslaget näringsverksamhet. Andra förutsättningar är att utdelningar och kapitalvinster på näringsbetingade andelar är skattefria samt att det är möjligt att inom en intressegemenskap överföra tillgångar till underpris utan att det medför uttagsbeskattning. Möjligheten att skapa ett obegränsat antal bolag och bolagsled inom en intressegemenskap och att därigenom kunna växla mellan tillskott och lån, lämna koncernbidrag, etc. är också viktiga förutsättningar.

En ytterligare viktig förutsättning är att lagstiftningen i vissa utländska jurisdiktioner har ett sådant innehåll att intäkter motsvarande ränteavdraget i Sverige kan undgå beskattning eller beskattas lågt.

Kombinationen skattefria kapitalvinster vid avyttring av näringsbetingade andelar och en obegränsad avdragsrätt för räntebetalningar är således de faktorer som främst driver fram detta slag av skatteplanering. Den ökade internationaliseringen och den lätthet med vilken bolagsetableringar och andra gränsöverskridande transaktioner görs är andra faktorer av vikt.

3.2 Utländskt moderbolag

Det följande typfallet är ett högst schematiskt och förenklat exempel på ett skatteplaneringsförfarande som visar på de grundläggande principerna.

En koncern med ett utländskt moderbolag, U, äger direkt eller indirekt ett svenskt rörelsedrivande bolag, S. Koncernen eftersträvar att minska

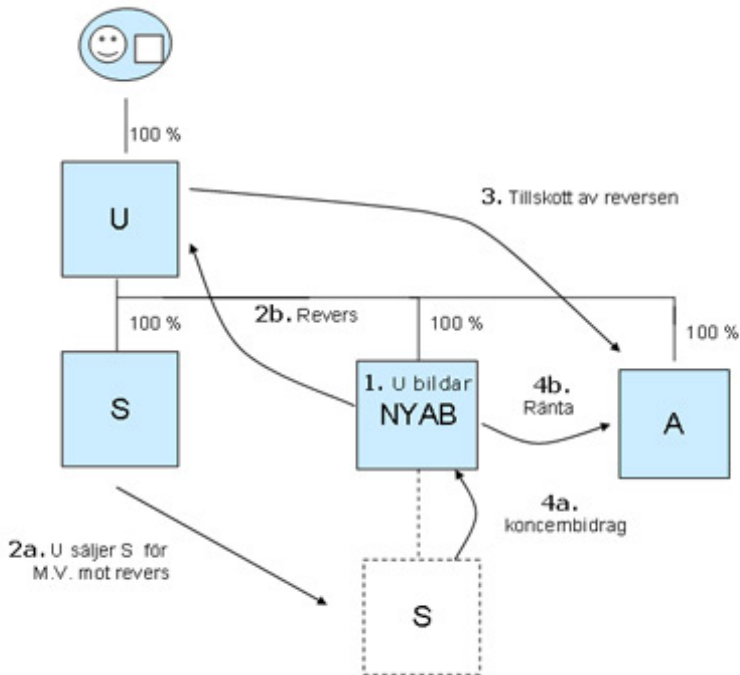
beskattningen av resultatet i det rörelsedrivande svenska bolaget. Koncernen vill därför överföra en del av resultatet från S till ett annat koncernföretag, A, (som inte bedriver verksamhet i Sverige) som hör hemma i ett annat land med lägre beskattning.

Koncernbidrag kan enligt 35 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), IL, inte lämnas med avdragsrätt, eftersom ett villkor för sådan avdragsrätt är att mottagaren av bidraget beskattas för det i Sverige. Resultatet kan inte heller reduceras genom att tillgångar överförs eller tjänster utförs till underpris mellan S och A, eftersom resultatet kan korrigeras med stöd av den s.k. korrigeringsregeln i 14 kap. 19 § IL.

Eftersom varken koncernbidrag eller korrigeringsregeln kan användas för att reducera resultatet i S till förmån för A vidtas i stället följande transaktioner:

1. U bildar ett nytt svenskt AB, NYAB.
2. U överläter S till NYAB för S:s marknadsvärde. Som ersättning erhåller U en revers från NYAB. Rantan på reversen och övriga villkor är marknadsmässiga.
3. U lämnar reversen som kapitaltillskott till A.
4. Räntebetalningen från NYAB till A finansieras med avdragsgilla koncernbidrag från S till NYAB.

Punkterna 1-4 ovan beskrivs i nedanstående bild:

Att koncernbidrag lämnas från S till NYAB är inte en nödvändig förutsättning för transaktionerna, eftersom S skulle kunna fusioneras med NYAB med resultatet att både rörelsen och skulden finns i samma bolag.

För att det beskrivna förfarandet ska bli lönsamt för koncernen fordras att det land där U hör hemma inte har regler som motverkar värdet av förfarandet, t.ex. effektiva CFC-regler¹, eller att det land där A hör hemma inte beskattar räntan med en för hög skattesats. I ett av de av Skatteverket identifierade fallen hörde U hemma i Schweiz och A i Nederländska Antillerna. Schweiz saknar CFC-regler och räntan i Nederländska Antillerna beskattades enligt uppgift inte i det fallet.

Flera av de planeringsförfaranden som redovisas i följande avsnitt kan användas även av intressegemenskaper med utländska moderbolag om lagstiftningen i respektive länder inte förhindrar detta.

3.3 Svenskt moderbolag

För att få avsedd skatteeffekt när moderbolaget är svenskt krävs bl.a. att resultatet av ränteintäkterna inte blir föremål för CFC-beskattning (se 39 a kap. IL).

Under de senaste åren har enligt Skatteverkets kartläggning flera skatteplaneringsupplägg förekommit som uppfyller detta krav. Det har enligt Skatteverket framkommit att vissa rådgivningsbyråer är mycket aktiva med att sälja in sådana upplägg. Jämfört med utlandsägda intressegemenskaper, har det dock inte hittills varit någon större omfattning på sådana upplägg i svenskägda intressegemenskaper. Det kan finnas flera orsaker till detta, bl.a. en osäkerhet om vad svensk och utländsk lagstiftning tillåter. Om ingen lagändring vidtas kommer osäkerheten att bestå, men får enligt Skatteverket antas minska med tiden.

Enligt de uppgifter Skatteverket fått fram i sin kontrollverksamhet har 15-20 sådana intressegemenskapsinterna fall identifierats. Nedan beskrivs tre olika fall som uppmärksammats vid kontrollen. Det som utmärker samtliga fall är att andra länder har en avvikande syn på hur företag eller finansiella instrument ska beskattas. De två första fallen är av typen hybridföretag². Ränteintäkterna beskattas inte alls i det andra landet. I det första fallet på grund av att det svenska bolaget skatterättsligt behandlas som en del av företaget i det andra landet och i det andra fallet på grund av att det utländska företaget, som har en filial i Sverige, ingår i en ”skattemässig enhet”. Det tredje fallet är av typen hybridinstrument³. Inte heller i detta fall beskattas räntan.

¹ CFC = controlled foreign company.

² Med hybridföretag avses i detta sammanhang att ett företag (t.ex. ett svenskt aktiebolag) skattemässigt behandlas som ett sådant i land A (i detta fall Sverige) och därför är ett skattesubjekt medan det skattemässigt behandlas som en annan typ av företag i land B, t.ex. som ett transparent företag eller som en del av ägarföretaget, dvs. inte utgör ett eget skattesubjekt.

³ Med hybridinstrument menas i detta sammanhang att instrumentet behandlas på ett visst sätt i land A (t.ex. Sverige) medan det behandlas på ett annat sätt i land B, t.ex. som eget kapital.

Check-the-box. Förenta Staterna (även Nova Scotia-regionen i Kanada) har särskilda regler som brukar benämnas *check-the-box*, vilka kan utnyttjas för att undvika beskattning hos det långivande bolaget i Nordamerika, trots att avdrag för räntor får göras i Sverige. Uttrycket *check-the-box* syftar på att ett amerikanskt bolag kan välja att kryssa i en särskild ruta i deklarationen för att uppnå att ett utländskt dotterbolag skattemässigt betraktas som en del av det amerikanska bolaget. Detta innebär att den ränta det svenska dotterbolaget betalar till det amerikanska bolaget, som i de flesta fallen har sitt säte i delstaten Delaware, skatterättsligt betraktas som en nullitet och således inte beskattas där. De svenska CFC-reglerna är inte tillämpliga då bolaget har sitt säte i Förenta Staterna. De identifierade fallen ser lite olika ut, men ett fall utgår från att den svenska koncernmodern (T AB), som äger ett stort rörelsedrivande dotterbolag i Förenta Staterna (USA Inc.), bildar ytterligare ett dotterbolag där (Delaware Inc). Sistnämnda bolag bildar därefter ett svenskt holdingbolag (H AB), till vilket USA Inc. avyttras mot lån med motsvarande belopp. Efter denna omgruppering ligger USA Inc. fortfarande under moderbolaget T AB, men med två mellanliggande holdingbolag utan egen verksamhet. De räntor H AB betalar till Delaware Inc. - och som finansieras med koncernbidrag från den svenska koncernmodern - beskattas inte i USA, men är fullt avdragsgilla i Sverige och kan kvittas mot erhållna koncernbidrag.

Skattemässig enhet – filialfall. Nya skatteregler om att företag kan ingå i en skattemässig enhet har införts i Nederländerna från år 2003, vilka möjliggör att ränta som tas emot från en svensk filial inte beskattas hos den nederländska långivaren. Även andra länder har liknande lagstiftning, men de fall som observerats har samtliga avsett Nederländerna. I ett fall är omständigheterna följande. Det svenska moderbolaget S AB låter det nederländska dotterbolaget S Finance BV bilda ett dotterbolag i Nederländerna med filial i Sverige. S AB tillskjuter sedan som ägartillskott det svenska finansbolaget S Treasury AB till S Finance BV. I nästa steg säljer S Finance BV det svenska finansbolaget till dotterbolaget BV mot lån som motsvarar köpeskillingen och aktierna i S Treasury AB knyts till BV:s svenska filial. Enligt nederländska regler utgör S Finance BV tillsammans med dotterbolaget BV med dess svenska filial en skattemässig enhet. De räntor som dras av i den svenska filialen och betalas till S Finance BV är inte skattepliktiga i Nederländerna, eftersom lånet betraktas som en intern transaktion inom en skattemässig enhet. Koncernbidragen från det svenska finansbolaget som finansierar räntebetalningarna beskattas inte i Nederländerna.

Resultatet är att vinsten i S Treasury AB flyttas till filialen varifrån den sedan flyttas vidare till Nederländerna via ränteavdrag. I praktiken har inget hänt men den svenska bolagsskattebasen har flyttats till Nederländerna där den inte beskattas.

Danska konvertibler. Vid skattekontrollen har några fall observerats där de långivande företagen i intressegemenskaperna varit danska. Ett svenskt nybildat holdingbolag ”finansierar” ett internt uppköp genom att ställa ut ett konvertibelt skuldebrev till sitt danska moderbolag. Det konvertibla skuldebrevet löper utan ränta och fungerar som en nollkupongare, dvs. det svenska bolaget ska betala tillbaka mer än vad det har lånat. Denna mellanskillnad betraktas som ränta och är i Sverige

avdragsgill under löptiden. I det danska bolaget uppstår en motsvarande inkomst hänförlig till skillnaden mellan det emitterade värdet och det nominella värdet. I Danmark beskattas inte denna skillnad om det konvertibla skuldebrevet innehåfts i minst 3 år. Skattefriheten gäller både vid inlösen och vid försäljning av aktier efter en konvertering. Detta sätt att undvika beskattning av ränta i Danmark är i princip möjligt att utnyttja i alla typer av ränteupplägg, oavsett om det är externa eller interna upplägg eller svensk- eller utlandsägda intressegemenskaper. I ett lagförslag som lades fram den 15 april 2008 (L181) föreslås dock att de danska reglerna ska ändras så att beskattning sker i Danmark.

3.4 Externa förvärv

Det slag av skatteplanering som Skatteverket har identifierat och ansett det angeläget att analysera har gällt interna förfaranden där det viktigaste momentet är ett förvärv av andelar i ett företag i intressegemenskap mot intern lånefinansiering. I de fall andelsförvärvet görs från extern part är förhållandena annorlunda.

Den grupp inom Skatteverket som utarbetat hemställan har inte haft till uppgift att överväga om och i så fall i vilken utsträckning även externa förvärv kan anses vara ett problem som bör åtgärdas på något sätt genom ändrad lagstiftning. De aktuella metoderna att undvika beskattning av räntan kan dock användas även i de fall skulden och räntebetalningarna uppkommit i samband med ett externt förvärv. Detta förutsätter att det bolag som gör förvärvet från extern part får ett lån från ett annat företag i intressegemenskapen för att finansiera förvärvet.

På intressegemenskapsnivå finns enligt Skatteverket emellertid olikheter mellan interna och externa förvärv. I de rent interna fallen är i princip allt oförändrat sett på intressegemenskapsnivå. Intressegemenskapen har varken förvärvat någon ny tillgång eller lämnat ifrån sig något. I de externa fallen byts pengar (eller annan tillgång) mot aktier. Bytet sker mellan oberoende parter och medlen som säljaren erhåller kan återinvesteras medan köparen kan utveckla det köpta bolaget. Även på intressegemenskapsnivån blir räntan en finansieringskostnad för erhållande av nya tillgångar. Affärsmässiga skäl, vid sidan om skatteeffekten, föreligger normalt vid externa förvärv. Externa förvärv kan bara göras en gång med samma aktier medan interna förvärv kan återupprepas när det anses lämpligt. Vid externa förvärv kan investeringen som alternativt görs i ett annat land, vilket om så sker kan vara till nackdel för Sverige.

4 Gällande svensk rätt

Det problem som Skatteverkets förslag avser att motverka gäller främst att ränteavdrag får göras i en näringsverksamhet som är föremål för normal beskattning medan motsvarande ränteinkomst bara blir föremål för en mycket låg beskattning eller ingen beskattning alls. Detta kan inträffa i en helt normal affärsrelation där räntebetalningen utgör en

normal utgift för intäkternas förvärvande och den låga beskattningen av ränteinkomsten beror på normalt tillämpliga skattebestämmelser. Förhållandet kan dock även planeras fram utan att den intressegemenskap som planerar och vidtar transaktionerna uppnår något affärsmässigt mervärde vid sidan om skatteeffekterna. Denna bristande reciprocitet mellan behandlingen av räntan hos utbetalaren respektive mottagaren av räntan åstadkoms främst inom internationella bolagskoncerner som rent inhemska koncerner och även inom kommunägda koncerner.

De fall som Skatteverket har identifierat gäller alla ränteavdrag i ett svenskt dubbelbeskattat subjekt, oftast ett aktiebolag. I samtliga dessa fall har det dessutom varit fråga om näringsbetingade andelar (eller motsvarande andelar enligt den utländska rättsordning som varit aktuell) för vilka kapitalvinst och utdelning är skattebefriade. I detta kapitel lämnas därför en redogörelse för gällande svensk rätt såvitt avser behandlingen av räntebetalningar och ränteavdrag inom aktiebolagssektorn och för reglerna om näringsbetingade andelar.

Enligt 16 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229), IL ska utgifter för att förvärva och bibehålla inkomster dras av som kostnad. Enligt samma paragraf ska ränteutgifter dras av även om de inte är sådana utgifter.

Det finns två begränsningar i avdragsrätten för ränta. En begränsning gäller vinstandelsränta på vinstandelslån, se 24 kap. 5-10 §§ IL. Med vinstandelsränta, som under vissa förutsättningar inte är avdragsgill, avses enligt 24 kap. 5 § IL en ränta vars storlek är beroende av det låntagande företagens utdelning eller vinst. Den andra begränsningen är att utgifter för förvärv av inkomster som är undantagna från beskattning i Sverige på grund av ett skatteavtal inte får dras av (9 kap. 5 § IL). Ingen av dessa två begränsningar har varit aktuell att tillämpa i de identifierade fallen.

Avdragsrätten för ränta är inte beroende av om mottagaren beskattas eller när i tiden mottagaren tar upp motsvarande belopp till beskattning. Skattemässigt får avdrag göras för räntan det beskattningsår som den hänför sig till enligt god redovisningssed. Räntan behöver således inte ha betalats utan avdrag får normalt göras redan för upplupen ränta. För aktiebolag och ekonomiska föreningar tas ränteintäkter upp i inkomstslaget näringsverksamhet.

Rättsfallet RÅ 2001 ref. 79 rör en kommun som avsåg att till marknadspris överlåta ett dotterbolag till ett eget helägt nybildat bolag mot revers. Kapitalvinsten vid överlåtelsen och ränteinkomsten beskattas inte eftersom kommuner är skattebefriade subjekt. Det nybildade bolaget avsåg att finansiera räntekostnaderna med koncernbidrag från dotterbolaget. Kommunen avsåg att lämna aktieägartillskott till det nybildade bolaget med 72 procent av koncernbidragen minskat med den utdelning som dotterbolagen skulle ha lämnat till kommunen vid ett fortsatt direktägande. Det nya bolaget avsåg att lämna det erhållna aktieägartillskottet vidare som aktieägartillskott till dotterbolaget. Skatterättsnämnden fann att förfarandet inte stred mot syftet med lagstiftningen då skatteeffekten väsentligen hade ett samband med kommunens skattefrihet. Regeringsrätten delade Skatterättsnämndens bedömning.

I rättsfallet RÅ 2007 ref. 85 överlät ett investmentföretag samtliga aktier i tre rörelsedrivande dotterbolag till ett annat dotterbolag. Köpen finansierades med aktieägartillskott från investmentföretaget som senare omvandlades till lån. De räntebetalningar som sedan gjordes från köparbolaget till investmentföretaget finansierades med koncernbidrag från de koncerninternt förvärvade dotterbolagen. Investmentföretaget i sin tur kvittade bort räntetäkterna mot avdragsgill utdelning (jfr 39 kap. 14 § punkt 3 IL). Genom detta förfarande uppnåddes den effekten att de vinster som upparbetats inom koncernens rörelsedrivande dotterbolag, såvitt avser aktuella belopp, undgick beskattning (avser första ledet i dubbelbeskattningen av aktiebolagens vinster). Beskattning kunde, när så var aktuellt, bara ske hos mottagarna av utdelningen (andra ledet). Med hänvisning till RÅ 2001 ref. 79 ansåg Regeringsrätten att avdrag för räntebetalningarna inte kunde vägras eftersom en taxering på grundval av förfarandet inte kunde anses strida mot lagstiftningens syfte.

I båda rättsfallen argumenterade Skatteverket för att lagen (1995:575) mot skatteflykt skulle tillämpas på så sätt att avdrag för räntan skulle vägras. De huvudsakliga komponenterna i fallen var att ränteavdrag skapades genom koncerninterna överlåtelser av dotterbolag mot ersättning i form av en räntebärande revers och att transaktionerna vidtagits utan egentliga affärsmässiga skäl vid sidan av skatteeffekterna. I båda fallen var det otvistigt att de tre första kriterierna i lagen mot skatteflykt var uppfyllda. Regeringsrätten fann dock att en taxering på grundval av förfarandet inte skulle strida mot lagstiftningens syfte.

För aktiebolag och ekonomiska föreningar är innehav av onoterade andelar i andra aktiebolag alltid klassificerade som näringsbetingade andelar om andelarna inte utgör lager (se 24 kap. 14 § IL). Andelar i helägda dotterbolag är således alltid näringsbetingade om de inte utgör lager. Utdelning på näringsbetingade andelar är skattefri. Detsamma gäller i de flesta fall för kapitalvinst vid avyttring av sådana andelar. Många utländska jurisdiktioner har också bestämmelser som undantar näringsbetingade andelar från beskattning. Eftersom det finns en ovillkorlig rätt till ränteavdrag i Sverige kan denna skattefrihet utnyttjas för att uppnå otillbörliga skattefördelar.

Den s.k. korrigeringsregeln i 14 kap. 19-20 §§ IL har inte ansetts kunna tillämpas för att begränsa avdragsrätten för en marknadsmässig ränta eller att omklassificera lån till något annat. I rättsfallet RÅ 1990 ref. 34 prövades om lån, mellan ett underkapitaliserat svenskt dotterbolag och dess utländska moderbolag, med stöd av korrigeringsregeln skatterättsligt skulle kunna omklassificeras till ett aktieägartillskott. Regeringsrätten ansåg att detta inte var möjligt och uttalade bl.a. följande:

”Finansiering mellan näringsidkare som är oberoende av varandra sker inte genom riskkapital utan genom lån på marknadsmässiga villkor. En jämförelse med vad som skulle ha gällt om bolagets verksamhet i stället finansierats av ett utomstående företag kan därför inte leda till att man med stöd av korrigeringsregeln skatterättsligt behandlar det avtalade lånet som någon form av aktieägartillskott. Därvid saknar den omständigheten att bolagets eget kapital var ovanligt litet i förhållande till dess skulder självständig betydelse.”

Sverige har inte några s.k. underkapitaliseringsregler. Med sådana regler menas normalt att ränteavdrag på olika sätt begränsas eller omklassificeras om det bolag som betalar räntan har ett eget kapital som i relation till lånat kapital är lågt (bolaget sägs då vara underkapitaliserat).

Sverige saknar även regler om källskatt på räntebetalningar.

5 Skattemässiga regler om ränteinkomster och ränteutgifter i några andra länder

5.1 Allmänt

Skatteverket har undersökt hur vissa andra länder har försökt att förhindra skatteplanering med hjälp av ränteavdrag. Nedan följer en kortfattad beskrivning av vissa utländska regelverk som har till syfte att motverka att ränteavdrag används i skatteplaneringssyfte. För en mer utförlig beskrivning av regelverken hänvisas till kapitel 4 i Skatteverkets promemoria, *Förslag om begränsningar i avdragsrätten för ränta m.m. på vissa skulder*.

5.2 Danmark

Danmark har underkapitaliseringsregler som är tillämpliga på företag eller koncerner som direkt eller indirekt kontrollerar mer än 50 procent av kapitalet eller rösterna i ett danskt låntagande bolag (eller ett utländskt bolags fasta driftställe i Danmark). Relationen mellan alla lån och eget kapital måste överskrida 4:1 vid beskattningsårets utgång. Avdrag för räntor m.m. begränsas för lån från kontrollerande företag och lån som ett sådant företag ställt säkerhet för. Reglerna är inte tillämpliga om låntagaren kan visa att likvärdiga lån och lånevillkor skulle kunna ha erhållits från en fristående part.

Vidare finns särskilda regler med syfte att förhindra avdrag (främst ränteavdrag) i ett danskt företag när motsvarande intäkt inte beskattas i mottagarlandet p.g.a. att det danska företaget behandlas som ett transparent företag (dvs. företaget är inte skattesubjekt utan delägarbeskattas) i det andra landet. Ett danskt bolag behandlas som skatterättsligt transparent om det behandlas så i ett annat land och dess inkomst därför i det andra landet inkluderas i ett kontrollerande utländskt bolags inkomst (i princip ett moderbolag). Det danska bolaget behandlas då som en filial till det utländska bolaget och inte som ett danskt skattesubjekt. Samtliga tillgångar och skulder som ägs av det danska företaget anses knutna till företagets fasta driftställe i Danmark. Detta gäller endast när det andra landet är ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller ett land med vilket Danmark har ett skatteavtal. För räntebetalningar till bolag i övriga länder kan det i stället bli aktuellt med källskatt.

Det finns också bestämmelser med syfte att förhindra ränteavdrag när räntemottagaren anses erhålla utdelning. Om ett företag har en skuld till ett annat kontrollerande företag som hör hemma utomlands och fordringen enligt det andra landets regler betraktas som tillfört kapital behandlas skulden skatterättsligt som eget kapital. I dessa fall anses räntebetalningar vara utdelning och är därför inte avdragsgilla.

Danmark genomförde under 2007 ett paket av ändringar som bl.a. innehåller begränsningar av avdragsrätten för räntebetalningar för bolag och andra juridiska personer. Begränsningarna motiverades med viljan att motverka aggressiv skatteplanering och uppnå en mer likformig fördelning av skattebelastningen samt som en del i finansieringen av sänkningen av bolagsskattesatsen från 28 procent till 25 procent. Denna sänkning ansågs i sig också motverka skatteplanering genom olika konstruktioner, internprissättning etc.

Den nya lagstiftningen avsåg att förhindra att danska företag etablerar dotterbolag i utlandet och placerar ränteutgifter i Danmark utan att motsvarande ränteintäkter beskattas i Danmark. Vidare har utländska företag, särskilt kapitalfonder ("private equity företag"), vid uppköp av danska bolag placerat räntekostnaderna i Danmark och ränteintäkterna utanför Danmark. Denna verksamhet har inte på ett effektivt sätt träffats av gällande underkapitaliseringsregler. Orsaken till denna skatteplanering har ansetts vara bolagsskattesatsens nivå och värdet av ränteavdraget samt möjligheten att skattefritt sälja näringsbetingade andelar.

Avdragsbegränsningarna innehåller en huvudregel och en kompletteringsregel eller EBIT-regel (EBIT = Earnings before Interest and Tax, dvs. inkomsterna före räntekostnader och skatt). Huvudregeln är en variant på underkapitaliseringsregler och maximerar avdraget. Till skillnad från underkapitaliseringsreglerna begränsas avdragsrätten även för räntor på skulder till icke närstående långivare. Icke avdragsgilla räntor får inte föras vidare till nästa år (förluster på finansiella instrument etc. får dock rullas vidare i tre år). Enligt kompletteringsregeln får avdrag för ett enskilt bolags nettofinansieringsutgifter göras med högst ett belopp om 80 procent av EBIT. Regeln gäller alla skulder. Outnyttjade avdrag får föras vidare till nästa år. För båda reglerna gäller att det är avdrag för nettofinansieringsutgifter⁴ som begränsas. Begränsningarna gäller endast om koncernens nettofinansieringsutgifter överstiger 20 miljoner danska kr. För företag som ingår i en dansk sambeskattningsräknas begränsningarna ut på koncernnivå och görs sedan proportionella för respektive koncernföretag.

Reglerna om avdragsbegränsningar tillämpas först efter det att underkapitaliseringsreglerna har tillämpats, dvs. tillämpning sker enligt

⁴ Nettofinansieringsutgifter är den negativa summan av följande skattepliktiga intäkter och avdragsgilla utgifter:

- ränteintäkter och ränteutgifter (utom räntor på kundfordringar och leverantörsskulder o.d.),
- provisioner och provisionsutgifter och liknande avseende lån,
- vinster och förluster avseende fordringar, skulder och vissa finansiella instrument,
- vissa finansiella poster avseende leasing, och
- vinster och förluster avseende andelar samt utdelningar etc.

följande ordning: 1) underkapitaliseringsregler, 2) huvudregeln, 3) kompletterings-/EBIT-regeln.

5.3 Frankrike

Frankrike har flera speciallagstiftningar som påverkar beskattningen av räntor och avdragsrätten för räntor. Kapitalvinstbeskattningen på försäljning av näringsbetingade andelar är i princip avskaffad fr.o.m. år 2007.

De franska underkapitaliseringsreglerna gäller fr.o.m. 2007 alla lån från företag i intressegemenskap. De tillämpas inte på banker och liknande kreditinstitut. Till detta "bankundantag" räknas också företag som ansvarar för koncernens cash-pooling.

En prövning sker i två steg. I första steget undersöks om räntesatsen överstiger medelvärde av tvåårsräntor avseende lån som lämnas av fristående kreditinstitut. Om så är fallet är den överskjutande räntebetalningen att anse som en inte avdragsgill utdelning. En högre räntesats kan dock godtas om företaget visar att den är armlängdsmässig. Sistnämnda möjlighet finns emellertid inte om lånen lämnas av ett direkt aktieägarbolag.

Även om räntan uppfyller armlängdsmässiga villkor kan avdrag vägras om räntan samtidigt överstiger

- en teoretisk ränta som beräknas med utgångspunkt från en 1,5:1 kvot mellan intern skuld och eget kapital per bokslutsdagen,
- 25 procent av en justerad rörelsevinst före internränta, avskrivning, vissa leasingavgifter och skatt samt
- mottagen ränta från företag i intressegemenskap.

Ränta för vilken avdrag vägras i steg två anses fortfarande som ränta och kan rullas vidare till efterföljande år, dock med en avtappning med 5 procent per år. Ingen källskatt kan aktualiseras.

Generellt tillämpas underkapitaliseringsreglerna endast på enskilda koncernföretag. Emellertid kan ett enskilt företag undvika en prövning om dess skuld/eget kapital-kvot är lägre än motsvarande kvot för hela koncernen.

En speciallagstiftning, *l'amendement Charasse*, syftar till att förhindra nedtryckning av skulder till franska bolag inom en koncern. Om ett franskt förvärvande bolag uppträder som köpare av ett bolag från sin(a) aktieägare och finansierar förvärvet med lån kan avdragsrätten för räntan begränsas. Detta förutsätter att det förvärvande bolaget och det förvärvade bolaget väljer att konsolideras skattemässigt. Denna lag riktar sig mot rent koncerninterna överlåtelser och tillämpas inte om det förvärvade bolaget nyligen förvärvats till koncernen.

Frankrike har enligt en särskild bestämmelse begränsningar vid räntebetalningar till företag i skatteparadis.⁵ Som huvudregel är sådana

⁵ Med skatteparadis avses vanligen en jurisdiktion med låg eller ingen beskattning samt strikta sekretessregler. Det finns många olika definitioner av skatteparadis och olika länder använder olika definitioner av begreppet i sin interna lagstiftning.

räntebetalningar inte avdragsgilla, men kan bli det om gäldenären kan visa att en verklig transaktion ligger till grund för räntebetalningen.

5.4 Förenade kungariket

Förenade kungariket har flera speciallagstiftningar som påverkar både beskattningen av räntor och avdragsrätten för räntor. Dess underkapitaliseringsregler har alltid varit nära knutna till regelsystemet för internprissättning. År 1995 upprättade skatteförvaltningen riktlinjer för hur finansieringsstrukturer inom globala koncerner borde vara utformade för att uppfylla armlängdskravet. Riktlinjerna följde den praxis som utformats under en längre period. Om skulderna för den inhemska delen av koncernen understeg det egna kapitalet (kvot 1:1) och kvoten räntor i förhållande till inkomst inte översteg 1:3 skulle finansieringsstrukturen i princip godtas. Även om kvoterna i direktiven inte varit bindande har många multinationella koncerner godtagit dessa, vilket inneburit att skatteförvaltningen undvikit att granska dessa koncerner. Fr.o.m. 2004 finns underkapitaliseringsreglerna i internprissättningslagen. I denna lagstiftning anges inte några kvoter. Det har dock uttalats att tidigare kvoter kan vara en utgångspunkt för skatteförvaltningens diskussioner med bolagen.

Avdragsrätten för räntor och garantiavgifter prövas med utgångspunkt från vad som kan accepteras som armlängdspris enligt Förenade kungarikets regelsystem som baseras på OECD:s riktlinjer för internprissättning. Särskild hänsyn tas till intressegemenskapens inverkan på lånet, dvs. om lån överhuvudtaget skulle ha lämnats, om lån skulle lämnats med samma belopp, och om räntesats och andra lånevillkor varit desamma. Små och medelstora företag är undantagna från underkapitaliseringsreglerna utom i några fall, bl.a. när transaktionerna gäller länder med vilka Förenade kungariket inte har ett skatteavtal som innehåller en icke-diskrimineringsregel.

Under år 2005 har Förenade kungariket infört nya regler, som har till syfte att försvåra för företag att dra fördelar av gränsöverskridande möjligheter till skattearbitrage. Lagstiftningen skiljer mellan avdragsfall och inkomstfall.

Ett avdrag kan helt eller delvis vägras om följande fyra omständigheter är uppfyllda:

A) Transaktionen är del av ett upplägg som involverar användningen av ett hybridföretag eller ett hybridinstrument.

B) Upplägget är kvalificerat och innefattar antingen ett dubbelavdrag eller ett avdrag som inte möts med en skattepliktig intäkt.

C) Huvudskälet eller ett av huvudskälen är att uppnå skattefördelar i Förenade kungariket.

D) Skattefördelen i Förenade kungariket är mer än obetydlig.

Inkomstfallen är mycket snävare. De avser i princip bara upplägg där ett inhemskt företag tar emot en betalning för vilken ingen skatt betalas, medan betalaren får göra avdrag och det framgår att detta är vad som parterna förutsett.

Förenade kungarikets skatteförvaltning har publicerat detaljerade riktlinjer med exempel för att illustrera tillämpningen av de nya reglerna.

Exempelvis kan upplägg med s.k. check-the-box (se ovan avsnitt 3.3.) utgöra skäl för att vägra avdrag för räntor.

5.5 Nederländerna

Sedan år 2004 har Nederländerna underkapitaliseringsregler. Om relationen lån/eget kapital inte överstiger 3:1 begränsas inte avdragsrätten för räntor. Om relationen överstiger 3:1 begränsas avdragsrätten under vissa förutsättningar och det oberoende av om lånen är från närstående eller inte. Begränsningen kan dock inte överstiga de räntor som avser lån från (eller som garanteras av) närstående. Även om rätten till avdrag för ränta begränsas behandlas räntan fortfarande som ränta och mottagarens beskattning påverkas inte. Bara företag som tillhör en grupp av företag omfattas.

Ränteutgifter, kostnader och valutakursförluster avseende ett antal olika typer av lån som direkt eller indirekt uppburits från närstående företag eller närstående person (eller lån från tredje part som på visst sätt garanteras av närstående företag) är inte avdragsgilla om

- inte låntagaren visar att lånet tillsammans med de i övrigt aktuella rättshandlingarna baserats på sunda affärsmässiga överväganden eller

- det inte visas att räntan hos räntemottagaren beskattas med en effektiv skattesats om minst 10 procent beräknat på ett underlag enligt nederländska regler. Vidare får räntemottagaren inte vara berättigad till avdrag för förluster från år före det att lånet beviljas. Inte heller får lånet beviljas för att ränteintäkten ska kunna kvittas mot stundande förluster. De sistnämnda villkoren beror på att det krävs att räntan beskattas effektivt. Från och med den 1 januari 2008 kan skattemyndigheten, även om mottagaren beskattas med 10 procent, leda i bevisning att transaktionerna inte vidtagits av sunda affärsmässiga skäl med påföljd att avdrag för räntan inte får göras.

Den typ av lån som omfattas är följande:

1. Lån för att möjliggöra utdelning eller återbetalning av kapital från låntagaren, eller från ett till denne närstående företag, till ett närstående företag eller en närstående person.

2. Lån för att låntagaren (eller till denne närstående i Nederländerna skattepliktigt företag eller skattepliktig fysisk person) ska förvärva andelar eller liknande rättigheter i ett bolag som innan och/eller efter förvärvet är närstående företag. Även kapitaltillskott till sådant företag omfattas. Här omfattas att ett företag överläts inom en koncern mot vederlag i form av en revers. Även externa förvärv omfattas. Enligt uttalanden i förarbetena kan externa förvärv omfattas i fall som är mycket artificiella och bara syftar till att erhålla ränteavdrag, t.ex. när det förvärvande företaget redan har medel för att göra förvärvet men töms på medel genom utdelning som sedan på omvägar kommer tillbaka som ett lån från ett skatteparadisbolag.

3. Lån där låntagaren (eller till denne närstående i Nederländerna skattepliktigt företag eller skattepliktig fysisk person) i sin tur lämnar ett kapitaltillskott e.d. till ett närstående företag (kan vara långivaren). Tillskottsgivaren måste således vara ett nederländskt skattesubjekt. Denna regel exemplifieras av att ett nederländskt moderbolag lämnar ett

kapitaltillskott till ett dotterbolag som i sin tur använder tillskottet för utlåning till moderbolaget eller ett annat av moderbolagets dotterbolag. I vilken ordning tillskott respektive lån ges har troligen ingen betydelse.

Vidare är ränta inte avdragsgill om beskattningen av räntan hos mottagaren är begränsad genom ett skatteavtal eller genom den unilaterala regleringen för undvikande av dubbelbeskattning avseende Nederländska Antillerna och Aruba⁶.

Uttrycket närstående bolag i dessa bestämmelser omfattar såväl juridiska som fysiska personer. Bolag är närstående bl.a. om ett bolag innehar minst 33,33 procent av kapitalet i ett annat bolag.

Nederländerna har även regler som innebär att ett lån (hybridinstrument) under vissa förutsättningar behandlas som eget kapital hos låntagaren och därmed även som kapitaltillskott från långivaren (avser främst lån som saknar återbetalningstidpunkt, är efterställda andra lån och där ”räntan” är beroende av ”låntagarens” resultat etc.). Följaktligen får avdrag inte göras för ränta eller för en kursförlust.

Avdrag får inte heller göras för räntor eller kursförluster på lån från närstående företag där lånets löptid är oändligt eller överstiger tio år och vissa andra förutsättningar är uppfyllda.

5.6 Tyskland

I samband med en skattereform, vars övergripande syfte var att göra det tyska skattesystemet mer attraktivt för utländska investerare, bl.a. genom att sänka bolagsskatten från 40 procent till 30 procent, infördes från och med 2008 begränsningar i avdragsrätten för ränta. Avdragsbegränsningen infördes för att ge incitament till att i högre utsträckning finansiera företag med eget kapital i stället för med lånat kapital samt för att förhindra att inkomster överförs till utlandet. Den nya avdragsbegränsningen (i det följande räntespärren) ersatte de tyska underkapitaliseringsreglerna. Räntespärren innebär i princip att avdrag inte får göras för nettoräntekostnader (skillnaden mellan räntekostnader och andra avgifter till långivaren och motsvarande intäkter) som överstiger 30 procent av skattemässig EBITDA (vinst före räntor, skatter och avskrivningar). Ränteutgifterna får rullas vidare till nästa år. Räntespärren gäller för såväl interna som externa lån och för såväl inhemska som gränsöverskridande förhållanden, samt för såväl aktiebolag som handelsbolag.

Som huvudregel gäller bestämmelserna det enskilda bolaget. Om företaget ingår i en skattemässig enhet gäller de i stället hela enheten. Medan överränta enligt underkapitaliseringsreglerna behandlades som utdelning, och därför kunde vara skattefri hos det mottagande bolag, utgör överränta enligt de nya reglerna skattepliktig inkomst för mottagaren.

Undantag för räntespärren gäller:

⁶ Nederländerna, Nederländska Antillerna och Aruba är de tre länder som ingår i Kungariket Nederländerna.

- nettoräntekostnader som understiger 1 miljon euro,
- företag som inte redovisningsmässigt helt eller proportionellt kan konsolideras i en koncern eller
- om företagets andel eget kapital i förhållande till företagets totala redovisningsmässiga balansomslutningen är högre eller lika med koncernens motsvarande andelstal (dvs. i princip relationen eget kapital jämfört med skulder + eget kapital för företaget eller för hela koncernen, dvs. ett mått på relationen eget kapital/skulder).

Beträffande undantaget i andra strecksatsen gäller räntespärren ändå för aktiebolag o.d. (och för handelsbolag med aktiebolag etc. som ägare) om bolagets nettoräntekostnad till mer än 10 procent belöper sig på lån från någon som direkt eller indirekt äger 25 procent eller mer i bolaget eller från någon närstående till en sådan ägare (eller på lån som sådana ägare säkrat). Det är bolaget som ska visa att detta förhållande inte föreligger. Beträffande det tredje undantaget är inte heller det tillämpligt under vissa förhållanden, bl.a. med hänsyn till den typ av omständigheter som påverkar det andra undantaget.

6 Överväganden och förslag

6.1 Behovet av att motverka skatteplanering med hjälp av ränteupplägg inom en intressegemenskap

Promemorians bedömning: Det är nödvändigt att vidta lagstiftningsåtgärder för att motverka skatteplanering med hjälp av ränteupplägg inom en intressegemenskap utan att affärsmässigt bedrivna verksamhet berörs.

Skälen för promemorians bedömning: Av Skatteverkets kartläggning framgår att problemet med skatteplanering med hjälp av ränteavdrag inom en intressegemenskap är omfattande. Skatteförmånen uppstår genom att avdrag för ränteutgifter görs i Sverige medan motsvarande ränteinkomst inte beskattas alls (varken i Sverige eller utomlands) eller beskattas mycket lågt. En annan viktig förutsättning är att kapitalvinster på näringsbetingade andelar är skattefria. Enligt Skatteverkets uppskattning medför de identifierade förfarandena att det svenska skatteunderlaget reduceras med betydande belopp, uppskattningsvis med minst 25 miljarder kr årligen, vilken motsvarar 7 miljarder kr i skattebortfall. Skatteverket har gjort bedömningen att de aktuella förfarandena vidtagits uteslutande eller så gott som uteslutande av skatteplaneringsskäl och inte alls eller bara högst marginellt motiverats av företagsekonomiska överväganden. Utvecklingen av rättspraxis (se avsnitt 4) visar att avdrag för räntebetalningar i dessa fall inte har kunnat vägras med stöd av lagen (1995:575) mot skatteflykt (skatteflyktslagen).

Skatteverkets kartläggning visar att det aktuella slaget av skatteplanering utgör ett allvarligt problem. Några remissinstanser anser att det beräknade skattebortfallet är orealistiskt högt. Det beräknade

skattebortfallet är baserat på de upplägg Skatteverket har identifierat och det saknas skäl att ifrågasätta den bedömningen. Det har såsom ovan framgått inte varit möjligt för Skatteverket att hindra dessa skatteupplägg genom att åberopa skatteflyktslagen i domstol. Om ingen lagstiftningsåtgärd vidtas finns en risk att uppläggen ökar i omfattning, vilket kan få ännu allvarligare konsekvenser för skattebasen. Situationen är inte acceptabel och det är nödvändigt att vidta åtgärder för att motverka detta slag av skatteplanering. Flertalet remissinstanser har också uttalat att de stöder syftet med Skatteverkets hemställan att motverka dessa konstlade transaktioner som vidtas för att uppnå otillbörliga skatteförmåner.

Sveriges kommuner och landsting har invänt att skatteplanering med ränteupplägg inte torde vara ett stort problem eftersom det senaste rättsfallet, RÅ 2007 ref. 85, avser ett svenskt investmentbolag. Det finns högst tio sådana bolag och eftersom investmentbolag enligt Regeringsrättens dom den 9 maj 2008, mål nr 4001-07, riskerar att förlora sin förmånliga skattestatus om fordringarna blir alltför betydande torde lagstiftningsåtgärder inte vara nödvändiga. Dessa argument är dock inte tillräckliga för att avstå från lagstiftning. Problemet avser inte bara investmentföretag, även om det nämnda rättsfallet rörde just ett sådant företag. Vidare kan de existerande investmentföretagen utnyttja möjligheten att låna ut pengar för att andra företag i intressegemenskapen ska kunna dra av räntor vilka sedan aldrig beskattas. Risken att mista sin status som investmentföretag är teoretisk då dessa företag har stor omsättning och ändå i huvudsak sysslar med värdepappersförvaltning. Avsevärda belopp kan trots allt dras av utan att en sådan risk behöver förverkligas.

Länsrätten i Västmanlands län menar att olika skattenivåer och regler i olika länder inte är tillräckligt för att vidta lagstiftningsåtgärder. Skatteverkets kartläggning visar dock att det i dessa fall rör sig om avancerad skatteplanering som leder till en allvarlig urholkning av den svenska bolagsskattebasen vilket givetvis utgör grund för att företa ändringar i regelverket.

Mot denna bakgrund är det nödvändigt att nu införa lagstiftning som säkerställer att avsedda förfaranden träffas av reglerna. Samtidigt är det viktigt att undvika att affärsmässigt bedriven verksamhet påverkas negativt av en sådan lagstiftning.

6.2 Val av metod för att motverka skatteplanering med hjälp av ränteavdrag inom en intressegemenskap

Promemorians bedömning: Skatteplanering inom en intressegemenskap med hjälp av konstlade ränteavdrag bör förebyggas genom att en särskild avdragsbegränsning införs. Det är dock nödvändigt att avgränsa de nya reglerna så att de inte förhindrar eller försvårar för företag att bedriva normal affärsverksamhet.

Skälen för promemorians bedömning: Det finns olika metoder för att motverka det slag av skatteplanering med hjälp av ränteavdrag inom en

intressegemenskap som identifierats i Skatteverkets kartläggning. I Skatteverkets hemställan redogörs för ett antal alternativa lösningar på problemet. Den metod som Skatteverket stannat för är att införa bestämmelser som begränsar avdragsrätten för ränteutgifter betalda till företag i intressegemenskap i särskilt angivna situationer.

Ett alternativ till den valda lösningen skulle kunna vara att ändra CFC-reglerna i 39 a kap. inkomstskattelagen (1999:1229), IL. De reglerna skulle dock inte kunna träffa alla upplägg som identifierats av Skatteverket. Detta är inte heller en lösning som förordas av någon av remissinstanserna som yttrat sig över Skatteverkets hemställan.

En annan lösning är att införa källskatt på räntebetalningar. Enligt ränte/royalty-direktivet⁷ är det dock inte tillåtet att ta ut källskatt på räntebetalningar till ett närstående bolag (minst 25 procent innehav) inom Europeiska Unionen (EU). *Kammarrätten i Jönköping* har förordat att en källskatt ska införas för räntebetalningar eftersom en sådan regel främst torde träffa lånetransaktioner som uteslutande har sin grund i skatteplanering och också har den klara fördelen att den blir såväl enklare att utforma som att tillämpa. *Kammarrätten* menar att problemet är av övergående natur inom EU-området eftersom en samordning av bolagsskatten på sikt torde vara oundviklig. Att införa en källskatt för räntebetalningar är dock ingen lämplig lösning. Det bör för det första noteras att flertalet skatteavtal som Sverige ingått inverkar på möjligheten att ta ut källskatt på räntebetalningar även till länder utanför EU. För det andra har många av de förfaranden som identifierats av Skatteverket just hållit sig inom EU. Införandet av en källskatt på räntebetalningar löser således inte problemet på ett effektivt sätt.

Andra alternativa lösningar är att införa underkapitaliseringsregler eller s.k. EBIT-⁸ eller EBITDA-regler.⁹ Traditionella underkapitaliseringsregler bygger normalt på att ett visst förhållande mellan storleken på eget kapital och upplånat kapital accepteras. Storleksförhållandet kan variera. Om det lånade kapitalet är större i förhållande till eget kapital omklassificeras normalt räntan på överskjutande del till att anses som utdelning, vilket innebär att avdrag inte får göras för den delen av räntan. Flera länder inom EU har nyligen infört regler som begränsar avdragsrätten för nettofinansieringsutgifter genom en s.k. EBIT-eller EBITDA-regel. I Danmark får t.ex. avdrag för ett enskilt bolags nettofinansieringsutgifter göras med högst ett belopp om 80 procent av EBIT. Regeln gäller alla typer av skulder och har en bred definition av vad som är finansieringsutgifter.

Atlas Copco, Assa Abloy AB och Telefonaktiebolaget L M Ericsson har i sina remissvar angett att de föredrar underkapitaliserings- eller EBIT-regler jämfört med den av Skatteverket valda lösningen. Vidare anser *Länsrätten i Västmanlands län* att man bör utreda behovet av, och i förekommande fall, utformningen av svenska underkapitaliseringsregler. *Länsrätten* menar att även om sådana regler inte alltid skulle uppnå syftet att motverka skatteplanering med hjälp av ränteavdrag inom en

⁷ Rådets direktiv 2003/49/EG av den 3 juni 2003 om ett gemensamt system för beskattning av räntor och royalties som betalas mellan närstående bolag i olika medlemsstater.

⁸ EBIT – inkomster före räntekostnader och skatt.

⁹ EBITDA – inkomster före räntekostnader, skatter och avskrivningar.

intressegemenskap skulle problemet i vart fall minska när det föreligger en underkapitaliseringssituation.

Syftet med förslagen i denna promemoria är att komma till rätta med skatteplanering med hjälp av konstlade ränteavdrag inom en intressegemenskap. Underkapitaliserings- och EBIT-regler har ett annat syfte, nämligen att generellt begränsa avdragsrätten för räntor som är av betydande storlek i förhållande till företagens egna kapital eller resultat. Sådana regler är därför inte den lämpligaste lösningen för att komma till rätta med det av Skatteverket identifierade problemet.

Ytterligare en lösning som tas upp i Skatteverkets hemställan är att införa ett system där avdrag bara ska få göras mot visst slag av intäkt, företrädesvis motsvarande slag av intäkt som avdragsbegränsningen omfattar. Såsom Skatteverket noterat skulle ett sådant system oundvikligen bli komplicerat att utforma och tillämpa eftersom det behöver omgärdas med bestämmelser för att motverka kringgåenden. Ett ytterligare problem med ett sådant system är att det inte skulle fungera då ränteutgifterna betalas till ett utländskt företag.

Mot denna bakgrund bedöms det bästa sättet att motverka skatteplanering med hjälp av ränteupplägg inom en intressegemenskap vara att införa särskilda bestämmelser som begränsar avdragsrätten för ränteutgifter betalda till företag i intressegemenskap i särskilt angivna situationer. Sådana regler är direkt inriktade på att komma till rätta med de av Skatteverket identifierade problemen. Med hänsyn till den kritik som framförts av remissinstanserna bör dock reglernas tillämpningsområde vara mycket smalare än i Skatteverkets förslag så att syftet uppnås utan att affärsmässigt bedriven verksamhet förhindras eller försvåras. Inspiration bör hämtas från de nederländska reglerna om begränsningar av ränteavdrag (se avsnitt 5.5). Utformningen av förslaget behandlas i nästa avsnitt.

Sveriges Kommuner och Landsting har framfört ytterligare en alternativ lösning och menar att för det fall det finns ett behov av att ändra reglerna bör i första hand skatteflyktslagens tillämpningsområde ses över. En ändring av skatteflyktslagen skulle få generell giltighet. Det är således en betydligt större fråga som fordrar överväganden som inte kan ske i detta sammanhang. I detta fall bör i stället lagstiftningsåtgärderna riktas direkt mot de transaktioner som identifierats av Skatteverket. Det är därför lämpligare att ta in regler som begränsar avdragsrätten i vissa situationer. En annan sak är att skatteflyktslagen genom regeländringar på det berörda området kommer att kunna åberopas vid försök till kringgåenden av dessa nya regler.

Sveriges Aktiesparares Riksförbund, *Atlas Copco* och *Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA* menar att riskkapitalbolag gynnas otillbörligt av regler som riktar sig mot interna lån eftersom sådana bolag i allmänhet skuldsätter sina verksamheter genom externa lån. Både SCA och Länsrätten i Västmanlands län ifrågasätter vidare om det är lämpligt med en distinktion mellan interna och externa lån eftersom likartade situationer skattemässigt kommer att behandlas olika. Även om externa lån och externa förvärv i vissa fall kan utnyttjas för skatteplanering med hjälp av ränteavdrag har de fall som identifierats av Skatteverket rört skatteplanering inom en intressegemenskap. Det är framför allt den omständigheten att näringsbetingade andelar inte utlöser

kapitalvinstbeskattning som gör sådan skatteplanering möjlig. Vid externa förvärv ser problemen annorlunda ut och Skatteverket har inte heller identifierat några fall med avancerad skatteplanering som avser externa förvärv.

6.3 Begränsning av avdragsrätten för ränteutgifter till företag i intressegemenskap

6.3.1 Avgränsning av intressegemenskap

Promemorians förslag: De nya reglerna om begränsning av avdragsrätten för ränteutgifter bör gälla för räntebetalningar till företag i intressegemenskap. Med företag ska i detta sammanhang avses juridiska personer och svenska handelsbolag.

Företag ska anses vara i intressegemenskap med varandra om

1. företagen är moderföretag och dotterföretag eller står under i huvudsak gemensam ledning, eller
2. ett av företagen, direkt eller indirekt, genom ägarandel eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande i det andra företaget eller de andra företagen.

Skälen för promemorians förslag: Syftet med förslaget är träffa vissa skatteplaneringsförfaranden som vidtas inom en ekonomisk intressegemenskap med hjälp av ränteavdrag. De aktuella intressegemenskaperna kan förutom aktiebolag även ha en kommun, staten eller en annan juridisk person som ägare. Även s.k. oäkta koncerner med en eller flera fysiska personer som ägare bör omfattas. Däremot bör fysiska personer inte anses ingå i intressegemenskapen, utan bara de direkt eller indirekt ägda underliggande bolagen etc. Enligt 2 kap. 3 § IL omfattar begreppet juridisk person i lagen inte svenska handelsbolag. Dessa bör dock anses ingå i intressegemenskapen för att undvika kringgåendesituationer.

Uttrycket ”intressegemenskap” förekommer i ett antal lagrum i IL, t.ex. 6 a kap. 6 §, 14 kap. 20 §, 17 kap. 19 a § och 25 a kap. 2 §. Uttrycket används i olika betydelser i dessa lagrum, definitioner som är formulerade för att passa just de aktuella situationerna. Skatteverket har också använt uttrycket i sitt förslag till ändrade regler för ränteavdrag. *Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet* anser att det bör övervägas om något annat uttryck än ”intressegemenskap” kan väljas för att precisera vilka företag som ska omfattas av de föreslagna reglerna.

Det är svårt att finna något annat uttryck som på ett lämpligt sätt kan täcka in samtliga förhållanden mellan företag som den nya lagstiftningen är tänkt att omfatta. Uttrycket ”intressegemenskap” bör därför användas även i detta sammanhang.

I de nya reglerna bör företag anses vara i intressegemenskap med varandra om

1. företagen är moderföretag och dotterföretag eller står under i huvudsak gemensam ledning, eller

2. ett av företagen, direkt eller indirekt, genom ägarandel eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande i det andra företaget eller de andra företagen.

FAR SRS och Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet har ifrågasatt om inte definitionen av intressegemenskap är för vid. Det är dock nödvändigt att de nya reglerna gäller för företag som har samband med varandra på det sätt som föreslås ovan. I ett annat fall kommer de nya reglerna att bli alltför lätta att kringgå.

Sveriges advokatsamfund har påpekat att det pågår ett antal skatteprocesser som rör uttrycket ”står under i huvudsak gemensam ledning” som redan används i 25 kap. 7 § IL. Regeringsrätten har nämligen i avgöranden uttalat att det är det faktiska – inte det formella - inflytandet som ska vara avgörande. En av processerna som rör miljardebopp har pågått i flera år men har ännu inte ens avgjorts i första instans. Det är därför olyckligt att använda uttrycket i den föreslagna lagstiftningen.

Uttrycket har funnits i skattelagstiftningen sedan lång tid tillbaka i sådana fall då det med hänsyn till skiftande förhållanden inte varit möjligt att på ett exakt eller uttömmande sätt definiera de fall som avses. I dag används uttrycket i 20 kap. 12 , 25 kap. 7 § och 25 a kap. 2 §§. Mot bakgrund av att uttrycket använts sedan länge i dessa sammanhang bör innebörden av uttrycket numera vara så klarlagt att tolkningen av detsamma i de flesta fall inte bör vålla några problem. Att det inte är helt klarlagt i varje enskilt fall hur uttrycket ”står under i huvudsak gemensam ledning” ska tolkas är därför inte tillräckliga skäl för att uttrycket inte ska användas i den föreslagna regleringen. För att reglerna inte ska kunna kringgåas är det nödvändigt att falla tillbaka på en mer allmänt hållen beskrivning. Uttrycket får därför anses väl avvägt och hur det ska tolkas får med beaktande av omständigheterna i det enskilda fallet avgöras av rättstillämpningen.

Sveriges Kommuner och Landsting anför följande: Om förslaget ska genomföras bör i vart fall inte stat, landsting och kommuner ingå i definitionen av intressegemenskap. Kommuner har under lång tid organiserat sina bolag under ett av kommunerna helägt bolag och lagstiftaren har uttryckligen uttalat att det inte finns några invändningar mot förfarandet (jfr uttalanden från Finansutskottet, 2000/01:FiU3 s. 38 och 2000/01:Fi29 s. 20). Ur skattesynpunkt går det inte att jämställa kommuner med övriga aktörer som driver företagsamhet i bolagsform av flera skäl. Kommunerna har rätt att själva beskatta sina kommuninvånare. Skattemedel och medel som kan överföras från bolagen till kommunerna lämnar inte den offentliga sektorn utan medlen används till nytta för kommuninvånarna. En ökad skattebelastning för de kommunala bolagen innebär att skatten måste höjas och/eller att angelägen verksamhet reduceras och/eller att staten ökar på de statsbidrag som redan utgår till sektorn. Att kommuner väljer att driva företagsamhet i bolagsform är alltid av effektivitetsskäl. Några mer betydande vinster av statsfinansiellt intresse genereras inte av kommunala bolag eftersom kommuner med några få undantag inte får bedriva företagsamhet i vinstsyfte.

Det är korrekt som *Sveriges Kommuner och Landsting* anfört att Finansutskottet har uttalat (se 2000/01:FiU3 s. 38 och 2000/01:Fi29 s 20)

att lagstiftaren inte har några invändningar mot att kommuner organiserar sin verksamhet genom bolag. Däremot har utskottet samtidigt framhållit att när det gäller de kommunala bolagens förhållande till skattelagstiftningen ska kommunala bolag givetvis behandlas på samma sätt som privata bolag. Några skäl till att undanta kommunerna från definitionen av intressegemenskap föreligger därför inte. Det finns inte heller någon anledning att göra en annan bedömning vad avser stat och landsting. Om kommuner vill driva sin verksamhet i bolagsform får det ske på samma villkor som annan näringsverksamhet. I annat fall finns risk för att privat näringsverksamhet missgynnas jämfört med kommunal näringsverksamhet.

Definitionen av intressegemenskap bör tas in i en ny regel, 24 kap. 10 a § IL.

6.3.2 Vilka lån bör omfattas?

Promemorians förslag: En reglering införs som innebär att ränteutgifter på grund av skulder till en juridisk person inom samma intressegemenskap under vissa förutsättningar inte får dras av. Reglerna omfattar skulder som avser förvärv av delägarätter från ett företag i intressegemenskapen.

För att säkerställa att bestämmelserna inte kringgås föreslås även bestämmelser som rör vissa externa skuldförhållanden.

Skälen för promemorians förslag:

Huvudregel

Typfallet som bör omfattas av avdragsbegränsningen är ränteutgifter för lån från ett företag i intressegemenskap som avser förvärv av tillgång från ett annat företag i intressegemenskapen. Det slag av tillgång som har använts för att skapa det interna skuldförhållandet har i alla de av Skatteverket identifierade fallen utgjorts av andelar i företag, företrädesvis helägda dotterbolag. Säljaren har i dessa fall inte beskattats för försäljningsvinsten. Interna lån i samband med förvärv av andelar i ett företag inom intressegemenskapen bör därför omfattas.

För att förhindra kringgåenden bör allt som behandlas som delägarätter i 48 kap. 2 § IL omfattas. Även lagerandelar bör omfattas eftersom en avgränsning till att bara gälla andelar etc. som kan säljas utan kapitalvinstbeskattning skulle medföra att reglerna inte blir effektiva, i synnerhet eftersom många försäljningar sker i utländska stater.

Regleringen bör därför ha som utgångspunkt att avdrag inte ska få göras för ränteutgifter för ett lån från ett företag i intressegemenskap som avser ett förvärv av delägarätter från ett annat företag som är i intressegemenskap med det företag som har ränteutgiften.

Sveriges Byggindustrier har i sitt remissvar framfört att om Skatteverkets förslag genomförs, ska avdragsbegränsningen inte gälla i de fall den bakomliggande transaktionen avser andelar som är lager i byggnadsrörelse eller handel med fastigheter. Något sådant undantag föreslås inte i denna promemoria. Att undanta förvärv av vissa typer av

delägarätter skulle nämligen medföra att möjligheterna att kringgå den nya lagstiftningen ökar. De speciella problem som gäller fastigheter som utgör lagertillgångar får i stället lösas med tillämpning av den undantagsregel från avdragsförbudet som föreslås i nästa avsnitt.

Det är dock inte motiverat att låta förvärv av övriga rörelsetillgångar i form av t.ex. en verksamhetsgren, maskiner eller patent omfattas, eftersom sådana överlåtelse till marknadsvärdet utlöser beskattning.

Alla former av skulder som innebär att ett penningbelopp ska betalas bör omfattas av regleringen, utom såvitt avser vanliga varukrediter och dylikt.

I Skatteverkets hemställan föreslogs att avdragsbegränsningen även skulle gälla för andra utgifter än ränteutgifter. Vad som avsågs var t.ex. utgifter för att någon i intressegemenskapen ska gå i borgen för lånet.

Sveriges advokatsamfund har anfört att det i förslaget inte framgår att de andra utgifterna skulle vara av ränteliknande karaktär eller betalas till långivaren. Detta innebär att avdragsförbudet skulle kunna tänkas omfatta också kostnader som betalas till andra parter (t.ex. banker och rådgivare) och som har samband för skulden. Eftersom dessa intäkter regelmässigt är skattepliktiga hos mottagaren bör de rimligen inte omfattas av ett avdragsförbud.

Med ränta avses en kostnad för en kredit, dvs. det belopp låntagaren betalar till långivaren utöver kapitalbeloppet som ersättning för att han får låna pengar. Vissa andra betalningar som går under annan benämning jämföras skattemässigt med ränta. I de fall ränteliknande utgifter har betalats bör därför avdragsbegränsningen gälla. Däremot är det inte lämpligt att utgifter som betalats till parter utanför intressegemenskapen omfattas. I promemorian föreslås därför att den nya regleringen endast ska gälla för ränteutgifter. I tveksamma fall blir det upp till rättstillämpningen att bedöma om utgiften omfattas av avdragsbegränsningen eller inte.

Fordringsrätter

I Skatteverkets hemställan föreslogs att även fordringsrätter skulle omfattas av avdragsbegränsningen. Detta motiverades utifrån ett teoretiskt exempel där en utländsk fordringsrätt skapats genom en intern andelsöverlåtelse från ett bolag i ett skatteparadis till ett utländskt företag i intressegemenskapen. Bolaget i skatteparadiset kan sedan sälja fordringsrätten på det utländska dotterbolaget till ett svenskt dotterbolag i koncernen mot en revers. Den första transaktionen, som gäller andelar, omfattas av en reglering som avser delägarätter. Det utländska dotterbolagets räntekostnader får dock inte dras av i Sverige. Den andra transaktionen, som gäller förvärv av en utländsk fordringsrätt, omfattas emellertid inte av regleringen om inte det särskilt föreskrivs att fordringsrätter ska jämföras med delägarätter. Det kan hävdas att det inte heller är nödvändigt, eftersom de räntebetalningar som det svenska dotterbolaget gör till företaget i skatteparadiset motsvaras av ränteintäkter från det utländska dotterbolaget. Skatteverket menar dock på att den utländska fordringsrätten kan bringas att upphöra genom att koncernens moderbolag ger ett kapitaltillskott till det utländska

dotterbolaget som återbetalar lånet. Bolaget i skatteparadiset kan sedan genom utdelning återbetala kapitaltillskottet till moderbolaget.

Skatteverket menade att det vid en bedömning av detta upplägg kunde beaktas att den kvarvarande interna skulden skulle kunna anses ha uppkommit i samband med andelsförvärvet och att lagen mot skatteflykt skulle kunna tillämpas i sådana här fall. Skatteverket ansåg trots detta att även fordringsrätter och sådana tillgångar som behandlas som fordringsrätter enligt 48 kap. 3-4 §§ IL borde omfattas av regleringen i syfte att undanröja all osäkerhet och motverka andra planeringsförfaranden.

Ett stort antal remissinstanser anser att fordringsrätter inte bör omfattas av regleringen. Det hävdas att förslaget får särskilt svåra konsekvenser för bank- och finanssektorn. Vidare pekas på att fordringsrätter ingår som ett led i företagets omfattande affärsmässiga finansrörelse och att förslaget kommer att fördyra normal kassa- och likviditetsförvaltning. Det sägs vidare att det inte har tagits hänsyn till hur företag samordnar sina finansfunktioner genom internbanker och användande av s.k. cash-pooling. Vidare har pekats på att förslaget även omfattar fordringsrätter som förvärvas genom utlåning. Ett moderföretag kan t.ex. låna pengar av intressegemenskapens internbank som därefter vidareutlånas till ett dotterföretag. På så sätt förvärvar moderföretaget en fordringsrätt på dotterföretaget.

I den här promemorian görs bedömningen att det slag av skatteupplägg som beskrivits av Skatteverket torde kunna underkännas genom tillämpning av allmänna regler och om detta inte är möjligt i andra hand med stöd av skatteflyktlagen. Detta synes också vara Skatteverkets uppfattning. Det kan i sådana fall bli fråga om att bedöma vad som är rättshandlingarnas verkliga innebörd (jfr t.ex. RÅ 1998 ref. 19 och RÅ 2004 ref. 27) men också att tillämpa skatteflyktlagen. Denna lag bör kunna tillämpas om förfarandet strider mot syftet med de nya bestämmelserna som innebär att avdrag inte ska få göras för ränteutgifter som avser ett förvärv av en delägarrätt från ett företag i samma intressegemenskap. Det bedöms därför inte nödvändigt att reglera frågan. Vid bedömningen måste också tas hänsyn till att det enbart är fråga om ett teoretiskt fall och att Skatteverket i sin kartläggning inte verkar ha identifierat något verkligt upplägg som bygger på förvärv av fordringsrätt. Till detta kommer att de nya skattereglerna inte ska försvåra affärsmässigt bedriven verksamhet. Sammantaget görs därför bedömningen att det inte är nödvändigt att reglerna omfattar förvärv av fordringsrätter.

Lån som möjliggjort utdelning till företag inom intressegemenskapen

I Skatteverkets hemställan gjordes bedömningen att lån som möjliggjort utdelning till företag inom intressegemenskapen också bör omfattas av avdragsbegränsningen. Som motiv anfördes att en sådan bestämmelse behövs bl.a. för att förhindra kringgående av huvudregeln. Ett moderbolag eller annat företag i intressegemenskapen kan nämligen lämna ett tillskott till dotterbolaget som används för att förvärva andelar. Moderbolaget kan därefter lämna ett lån med motsvarande belopp till dotterbolaget, varefter tillskottet betalas tillbaka. Återbetalningen görs i

form av en utdelning till moderbolaget. Eftersom tillskjutna medel ligger bundna i de förvärvade andelarna så kan enligt Skatteverkets hemställan någon utdelning inte lämnas utan att lånet tas upp. Lånet har härigenom möjliggjort utdelningen. Flertalet remissinstanser har anfört att det ofta finns affärsmässiga motiv till att lånefinansiera utdelningar inom intressegemenskaper.

I den här promemorian görs bedömningen att det slag av skatteupplägg som identifierats av Skatteverket torde kunna underkännas genom tillämpning av allmänna regler och om detta inte är möjligt, i andra hand med stöd av skatteflyktslagen när det rör sig om rena kringgåenden av den nya lagstiftningen. Avsikten är som nämnts att de nya skattereglerna inte ska försvåra affärsmässigt bedriven verksamhet. Sammantalet görs bedömningen att det inte är nödvändigt att reglerna omfattar lån som möjliggjort utdelning till företag inom intressegemenskapen.

Lån som möjliggjort kapitaltillskott till företag i intressegemenskapen

I Skatteverkets hemställan gjordes vidare bedömningen att lån som möjliggjort kapitaltillskott till företag i intressegemenskapen bör omfattas under vissa förutsättningar. Som motiv anfördes att ett företag t.ex. kan erhålla ett internt lån som lämnas vidare som tillskott eller används för en nyemission i ett dotterbolag (alternativt att dotterbolaget bildas). Dotterbolaget kan härefter använda det tillförda kapitalet för ett internt förvärv av delägarätter. Ett sådant fall bör enligt Skatteverket omfattas. Däremot anser Skatteverket att fall där kapitalet används för t.ex. ett externt förvärv eller för inköp av maskiner etc. inte bör omfattas.

Skatteverket menade att kapitalet även kan användas för intern utlåning. Kapitaltillskottet kan t.ex. tillföras ett utländskt bolag som använder beloppet för utlåning till ett svenskt bolag. Avdrag får då göras för räntan i det svenska bolaget medan räntetäkten från det utländska bolagets utlåning inte beskattas i Sverige. Om kapitalet används för intern utlåning anser Skatteverket att sådana fall bör omfattas. Vidare anför Skatteverket att sådana förfaranden även kan vidtas längre ned i en koncernstruktur och anser därför att kapital som, direkt eller indirekt, används på ifrågavarande sätt bör omfattas.

Flera remissinstanser har anfört att det ofta finns affärsmässiga motiv till att lämna sådana kapitaltillskott som träffas av förslaget.

Även vad gäller detta slag av skatteupplägg görs bedömningen att de torde kunna underkännas genom tillämpning av allmänna regler och om detta inte är möjligt, i andra hand med stöd av skatteflyktslagen. Om det inte är fråga om skatteupplägg ska de nya skattereglerna inte försvåra affärsmässigt bedriven verksamhet. Sammantalet görs bedömningen att det inte är nödvändigt att reglerna omfattar lån som möjliggjort kapitaltillskott till företag i intressegemenskapen.

Regler för att förhindra kringgåenden vid vissa externa lån

Skatteverket har föreslagit att externa skulder ska omfattas av avdragsbegränsningen, om ett företag i intressegemenskapen har en fordran på den externa långgivaren eller något företag i intressegemenskap med denne (s.k. back-to-back-lån). Vidare har Skatteverket föreslagit att

avdragsbegränsningen ska gälla i de fall en skuld till ett företag i intressegemenskap har ersatt ett externt lån (s.k. tillfälliga lån). I båda fallen krävs att det är fråga om förvärv, utdelning eller kapitaltillskott enligt huvudregeln.

Näringslivets Skattedelegation anser att förslaget riskerar att leda till betydande snedvridningar och orimliga konsekvenser bl.a. eftersom en koncern kan förhindras att låna in likvida medel till de aktörer som erbjuder bäst villkor. Enligt *Industrins Finansförening* innebär den föreslagna begränsningen av avdragsrätten på s.k. back-to-back-lån att svenska bolag i en multinationell koncern inte kan använda sig av samma bankförbindelse som andra bolag i koncernen. *Assa Abloy AB* tar upp att en önskad internkontroll tillskapas, att systemet blir onödigt komplicerat samt att oskyldiga företag emellanåt kommer att vägras ränteavdrag. Enligt *Atlas Copco AB* motverkar förslaget koncernens ambition att utveckla och förbättra förbindelserna med externa banker och att minska antalet bankförbindelser. Detta ökar koncernens finansiella kostnader samtidigt som de finansiella riskerna blir mer svåröverblickbara. *FAR SRS* anser att det är uppenbart att den föreslagna regleringen för med sig helt orimliga konsekvenser eftersom en större koncern tar upp lån från fler kreditinstitut. Detta förhållande är särskilt tydligt om koncernen har syndikatlån. Förslaget skulle till stora delar förhindra eller omöjliggöra ett utnyttjande av stordriftsfördelar och synergieffekter. Även *Sveriges Byggindustrier* menar att ett avdragsförbud för s.k. back-to-back lån ger fullständigt orimliga konsekvenser och tvingar koncerner att se till att företagen i en koncern inte anlitar samma bank, vilket torde leda till sämre villkor. *Sveriges advokatsamfund* anför att effekten av en sådan bestämmelse skulle bli att avdragsrätten på normala banklån skulle förhindras så snart något företag i intressegemenskapen har ett orelaterat inlåningskonto hos samma bank, vilket givetvis inte är rimligt.

Sveriges Kommuner och Landsting anser att den föreslagna regeln inte bör genomföras eftersom den kommer att träffa sådana situationer som den inte borde träffa. Tanken är att den ska träffa sådana fall då det finns en direkt koppling mellan in- och utlåning men den täcker även sådana fall där en sådan direkt koppling inte existerar. Också *Länsrätten i Västmanlands län* ifrågasätter om inte det remitterade förslaget kan få en till synes oavsedd effekt enligt följande exempel. Antag att moderbolag A i en koncern har banktillgodohavanden i bank B, som inte är i intressegemenskap med A. Ett dotterbolag till A lånar medel av en bank i B-koncernen i syfte att förvärva ett bolag inom A-koncernen. Förutsättningarna för att tillämpa reglerna om ränteavdragsbegränsning är uppfyllda utan att det finns ett samband mellan de båda lånen. Resultatet blir att bolag A beskattas för sin ränta från banken B, medan A's dotterbolag inte får avdrag för ränta till B's dotterbolag i motsvarande mån. I en större koncern kan det finnas flera bolag som har tillgodohavanden i banker hänförliga till samma finanskoncern. I så fall ska även dessa tillgodohavanden beaktas, om det sker ett sådant lån från ett av dessa finansföretag i syfte att användas för koncerninternt företagsförvärv.

Det typfall som omfattas av den nu föreslagna huvudregeln skulle kunna kringgås genom att en extern långivare agerar mellanhand mellan

det långivande företaget och det låntagande företaget som båda ingår i samma intressegemenskap. Vidare skulle typfallet kunna kringgå genom att ett tillfälligt lån först tas från en extern bank i samband med ett förvärv av ett företag i intressegemenskapen och därefter ersätts lånet av ett internt lån. För att de regler som nu föreslås ska få avsedd effekt är det därför motiverat med en särskild reglering avseende typiska kringgåenden. Därför bör avdrag inte få göras för räntor vid externa lån som avser s.k. back-to-back-lån och s.k. tillfälliga lån.

Flera remissinstanser har gjort gällande att det ofta finns affärsmässiga motiv till interna förvärv av delägaraktier. Syftet med de föreslagna begränsningarna är att träffa vissa tidigare beskrivna skatteplaneringsförfaranden. Avsikten är således inte att affärsmässigt bedrivna verksamhet ska påverkas av förslaget. För att inte tillämpningen av de föreslagna reglerna ska bli för vid diskuteras nedan införandet av en undantagsregel som även omfattar tillfälliga lån. Den föreslagna undantagsregeln innebär i princip att avdrag ändå ska få göras för ränteutgifter om mottagaren av den motsvarande ränteinkomsten beskattas med minst 10 procent, eller om förvärvet och skulden huvudsakligen är motiverade av affärsmässiga skäl (se avsnitt 6.3.3).

Även när det gäller den s.k. back-to-back-situationen finns det anledning att anpassa förslaget så att negativa effekter för näringslivet undviks. Därför föreslås att ränteavdragsbegränsningen i dessa situationer endast ska gälla om inte skulden och fordran huvudsakligen är affärsmässigt motiverade. Termen ”huvudsakligen” förklaras närmare nedan i avsnitt 6.3.3. Det skulle kunna ifrågasättas om inte en regel motsvarande den ovan nämnda 10 procentsregeln borde införas också när det gäller back-to-back-lån, eftersom regeln gäller för motsvarande interna lån. De skäl som talar mot detta är främst att räntemottagaren i en sådan situation är ett externt företag och de betydande svårigheter som därför skulle uppkomma när det gäller att fastställa hur ett företag utanför intressegemenskapen beskattas. Emellertid får affärsmässiga skäl anses föreligga om den aktuella räntan beskattas med minst 10 procent hos det företag i intressegemenskapen som är räntemottagare i back-to-back-förhållandet. Avsikten är att samma principer ska gälla som diskuteras i fråga om undantagsregeln i nästa avsnitt.

Bestämmelserna om avdragsbegränsningarna för vissa ränteutgifter bör tas in i en ny paragraf, 24 kap. 10 b § IL.

6.3.3 Undantagsregel

Promemorians förslag: Bestämmelser om undantag från reglerna som begränsar avdragsrätten för ränta i vissa situationer bör införas.

Avdrag för ränteutgifter bör få göras, om den ränteinkomst som motsvarar utgiften skulle ha beskattats med en skattesats som uppgår till minst 10 procent enligt bestämmelserna i den stat där det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till ränteinkomsten hör hemma, om företaget bara skulle ha haft den inkomsten. Inkomsten ska emellertid inte anses beskattad med minst 10 procent

om mottagaren har möjlighet att göra avdrag för utdelning. Avdrag bör även få göras för ränteutgifter, oavsett hur motsvarande inkomst har beskattats, om såväl förvärvet som den skuld som ligger till grund för ränteutgifterna är huvudsakligen motiverade av affärsmässiga skäl.

Skälen för promemorians förslag: Syftet med promemorians förslag är att motverka vissa skatteplaneringsförfaranden som innebär att det svenska beskattningsunderlaget urholkas. Det är främst förfaranden med överlåtelse av näringsbetingade andelar från företag i intressegemenskapen genom intern lånefinansiering som förslaget avser att motverka. Avsikten är att förslaget inte ska försvåra affärsmässigt motiverade transaktioner. Det ska i stället så långt det är möjligt bara träffa sådana fall där transaktionerna vidtas för att uppnå förmånliga skatteeffekter.

Av den remisskritik som framförts mot Skatteverkets hemställan (se avsnitt 2.2), är det tydligt att det remitterade förslaget får allt för långtgående konsekvenser och omfattar många fler transaktioner än vad som avsetts. Om det remitterade förslaget skulle genomföras skulle det riskera att omöjliggöra den finansieringsstruktur – med internbanker och s.k. cash-pools – som idag är etablerad inom stora internationella koncerner, och allvarligt försämra möjligheten att bedriva seriös verksamhet inom internationella koncerner. En sådan effekt överensstämmer inte med syftet bakom förslaget. Det står därför klart att förslaget måste kompletteras med någon form av undantagsregler.

I Skatteverkets hemställan diskuteras olika alternativ för att undanta transaktioner med företagsekonomiska motiv från avdragsförbudet. Ett alternativ som anges är att avdrag ska få göras under förutsättning att mottagaren av räntan beskattades på en viss minsta nivå. Ett annat alternativ är att mottagaren av räntan inte beskattas för ränteintäkten i de fall ränteutgiften inte får dras av. Ytterligare ett alternativ till undantag är en bestämmelse om att avdrag helt eller delvis får göras om det föreligger särskilda skäl.

I denna promemoria föreslås dels en undantagsregel som innebär att avdrag får göras om det företag som faktiskt har rätt till ränteinkomsten beskattas över en viss nivå, och dels en undantagsregel som ger avdrag när transaktionerna är motiverade av huvudsakligen affärsmässiga skäl. Den föreslagna undantagsregeln är bara tillämplig på rent interna transaktioner. I detta sammanhang betraktas tillfälliga lån som interna förfaranden. Samma principer för att göra undantag från avdragsbegränsningen kommer dock också att gälla för s.k. back-to-back-lån (se avsnitt 6.2.2).

En regel som innebär att avdrag ska göras även för interna lån om det företag i intressegemenskapen som faktiskt har rätt till ränteinkomsten beskattas på en lägsta nivå är relativt sett lämplig både för företagen och Skatteverket. De skattskyldiga behöver bara konstatera, genom ett hypotetiskt test, att ränteinkomsten hos det företag i intressegemenskapen som är den egentliga mottagaren beskattas på en viss lägsta nivå.

Vad som är en lämplig nivå kan diskuteras. Nederländerna, vars regler om avdragsbegränsning har varit utgångspunkt för utformandet av de föreslagna reglerna, har en presumtion för att transaktioner är

affärsmässigt betingade om räntan beskattas med minst 10 procent. Ett annat alternativ skulle kunna vara att använda samma nivå som i CFC-reglerna i 39 a kap. IL. Vid tillämpningen av dessa regler hamnar procentatsen på 15,4 procent. Med hänsyn till att syftet med regleringen är att motverka skatteplanering torde en nivå på 10 procent vara tillräcklig för att lönsamheten med uppläggen kraftig ska försämrats. Genom en sådan reglering träffas de fall där hybridföretag, hybridinstrument och skatteparadisbolag används för att uppnå avsevärda skattefördelar.

Beskattningens nivå bör avgöras genom ett hypotetiskt test utifrån antagandet att en, mot den aktuella ränteutgiften, motsvarande ränteinkomst utgör en beskattningsbar inkomst hos mottagaren och att denna är den enda inkomst som mottagaren har. Hos det mottagande företaget ska således bortses från överskott eller underskott som härstammar från normal drift eller annat, och företaget ska i stället behandlas som om det enbart haft den ränteinkomst som motsvarar den utgift som är föremål för bedömning. Om beskattningen i ett sådant fall uppgår till minst 10 procent är kravet på lägsta beskattning uppfyllt. Det är klassificeringen i den utländska rättsordningen som läggs till grund för bedömningen. Om ränteinkomsten t.ex. klassificeras som utdelning eller kapitalvinst på näringsbetingade andelar och därför är skattefri, är undantaget inte tillämpligt. Detsamma gäller om betalningen skatterättsligt behandlas som en nullitet på grund av att den utländska rättsordningen klassificerar den som en företagsintern betalning. Det kan även finnas stater som har en särskild lägre beskattningsnivå för t.ex. ränteinkomster eller för inkomster som inte har uppkommit på grund av verksamhet i den staten. Även i dessa fall gäller att beskattningens nivå ska fastställas utifrån den lägre skattesatsen, om det är så att den skulle ha tillämpats på den aktuella inkomsten.

Det bör noteras att det intressanta är beskattningen av det företag inom intressegemenskapen som *faktiskt har rätt till ränteinkomsten*. Anledningen till att detta anges särskilt är för att förhindra kringgåenden genom att räntan betalas först till ett företag i ett land där den beskattas med minst 10 procent för att därefter vidarebetalas till ett företag i intressegemenskapen i t.ex. ett skatteparadis. Ledning för att fylla ut begreppet ”det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till ränteinkomsten” kan hämtas från det anglosaxiska begreppet ”beneficial owner”. Avsikten är att dessa två begrepp i princip ska motsvara varandra. Ränteutgifter som hänför sig till lån från ett företag i intressegemenskapen som hör hemma i en stat utan inkomstbeskattning ger således inte rätt till avdrag, oavsett om lånet slussats via ett företag som hör hemma i en stat där inkomstbeskattningen uppgår till minst 10 procent. Det sagda innebär även att den omvända situationen innebär att undantaget får tillämpas. Om en ränteinkomst betalas till ett företag inom intressegemenskapen som hör hemma i ett skatteparadis och därefter vidarebetalas till ett företag i intressegemenskapen i en stat med minst 10 procents beskattning av ränteinkomsten, ska det sistnämnda företaget anses som det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till ränteinkomsten. Avdrag för räntan ska således få göras i detta fall. När det gäller räntebetalningar till s.k. internbanker (särskilda företag eller enheter i större koncerner som ansvarar för i princip all finansiell

verksamhet, såsom koncernintern in- och utlåning och extern kapitalanskaffning, inom koncernen) är avsikten att avdrag ska få göras för utgiften enligt dessa regler, om banken är etablerad i en stat där beskattningen av ränteinkomsterna uppgår till minst 10 procent under förutsättning att det inte handlar skatteplanering genom konstlade upplägg. Internbankers affärsmässiga verksamhet är av en liknande natur som den verksamhet som bedrivs av externa banker och andra finansiella institutioner. Internbanken bör därför normalt sett alltid ses som den som faktiskt har rätt till ränteinkomsten vid transaktioner med andra koncernföretag på grund av sin funktion som bank inom koncernen. Även om en internbank har tagit emot koncernintern inlåning från koncernföretag och lånar ut till andra (eller samma) företag inom koncernen är det således internbanken som faktiskt har rätt till ränteinkomsterna under förutsättning att det inte är fråga om skatteplanering genom konstlade ränteavdrag. Samma synsätt bör gälla även för s.k. cash-pool verksamhet, som innebär att koncernens likviditet hanteras av ett eller flera företag. Detta kan ske t.ex. genom att varje koncernföretag har ett konto hos cash-poolen dit den dagliga över- eller underlikviditeten rapporteras och stäms av. Det bör således normalt inte komma i fråga att avdragsrätten för ränteutgifter till internbanker eller cash-pool-företag ifrågasätts på den grunden att de inte skulle faktiskt ha rätt till ränteinkomsten, såvida det inte är frågan om konstlade transaktioner. Syftet med att ange den som faktiskt har rätt till ränteinkomsten i bestämmelsen är med andra ord att täcka upp för eventuella kringgåenden, och inte att ålägga företagen någon skyldighet att redovisa samtliga betalningsströmmar inom en koncern.

Undantaget från avdragsbegränsningen när den som faktiskt har rätt till ränteinkomsten beskattas med minst 10 procent ska inte gälla när det företaget har rätt att göra avdrag för lämnad utdelning. Anledningen till denna begränsning är att ränteinkomsten i dessa specifika fall riskerar att bli obeskattad om den vidareutdelas (jfr RÅ 2007 ref. 85).

Förslaget innehåller också en alternativ undantagsregel. Även om den ränteinkomst som motsvarar utgiften inte beskattas med minst 10 procent, ska avdrag få göras för utgiften om såväl förvärvet som den skuld som ligger till grund för utgiften huvudsakligen är motiverade av affärsmässiga skäl. Anledningen till att detta undantag görs fristående från undantaget vid tillräcklig beskattningsnivå är främst att det kan finnas en mängd situationer då transaktionerna inte har något som helst inslag av skatteundandragande, men där effekten ändå blir att inkomsten inte beskattas med minst 10 procent hos det mottagande företaget enligt reglerna i den staten. Ett exempel på en sådan situation är när en intressegemenskap innehåller ett företag i en lågskattejurisdiktion, men där inkomsten i det företaget CFC-beskattas i Sverige. I ett sådant fall beskattas överskottet i företaget i Sverige enligt svenska regler, men en hypotetiskt beräkning enligt den ovan föreslagna undantagsregeln resulterar i att ränteinkomsten inte beskattas med minst 10 procent, eftersom den beräkningen ska göras med utgångspunkt i de bestämmelser som gäller i det mottagande företags hemviststat. Om ränteinkomsten CFC-beskattas i Sverige finns det ingen anledning att vägra avdrag varför affärsmässiga motiv för transaktionen kan åberopas i stället. Ett annat exempel är att det i vissa jurisdiktioner finns särskilda regler för

inkomster som inte härrör från verksamhet inom det området. I ett företag inom dessa jurisdiktioner beskattas således ränteinkomster mycket lågt eller inte alls, på grund av att inkomsterna inte genereras där. Dessa regler fungerar parallellt med beskattningen av den normala verksamheten i landet, vilket innebär att det i dessa företag finns en del av inkomsten som beskattas efter en låg skattesats (t.ex. ränteinkomster) och en del som beskattas efter en efter svenska mått mätt normal skattesats (rörelseinkomster). För att affärsmässigt bedriven verksamhet i sådana jurisdiktioner inte ska drabbas av sämre villkor på grund av att ränteinkomsterna inte beskattas där, är det viktigt att ränteutgifter som betalas dit kan dras av när det finns affärsmässiga skäl för skulden och det förvärv som skulden har finansierat.

Det som ska vara affärsmässigt motiverat för att avdrag ska få göras är dels det interna förvärv som upplåningen har finansierat, dels den skuldförbindelse som ligger till grund för själva räntebetalningen. Således är det samtliga ingående komponenter som ska vara motiverade av affärsmässiga skäl, vilket normalt inte bör innebära några problem för seriösa företag som bedriver seriös verksamhet. Anledningen till att både skulden och förvärvet ska identifieras som affärsmässigt motiverade är att undantaget inte får öppna en möjlighet till kringgående genom att påvisa affärsmässighet i en del av ett skatteupplägg, och på så vis undgå tillämpning av huvudregeln.

Av den föreslagna bestämmelsen framgår att rättshandlingarna måste vara *huvudsakligen* affärsmässigt motiverade för att undantaget ska vara tillämpligt. Med huvudsakligt avses i IL ca 75 procent eller mer (se prop. 1999/2000:2, del 1, s. 502 f.). Det kvantifierade uttrycket har införts för att det klart ska framgå att undantaget inte får tillämpas om de affärsmässiga skälen är klart underordnade övriga skäl för transaktionerna, dels för att markera att det inte krävs att skälen är enbart affärsmässiga för att undantaget ska få tillämpas.

Syftet bakom den föreslagna huvudregeln om avdragsförbud är att motverka vissa skatteplaneringsförfaranden som innebär att det svenska beskattningsunderlaget urholkas. Om det inte är fråga om skatteplaneringsförfaranden är det således inte meningen att avdragsbegränsningen ska behöva tillämpas. I princip bör kravet på affärsmässighet anses vara uppfyllt i de fall det inte är fråga om skatteplaneringsförfaranden av det slag som t.ex. redogjorts för i avsnitt 3 eller liknande förfaranden. Innebörden av ”affärsmässigt motiverat” är således att det ska ligga sunda företagsekonomiska och affärsmässiga överväganden – utöver eventuella skatteeffekter – bakom de transaktioner som ska bedömas. Det som ska bedömas är den interna skulden och det interna förvärv som medlen används till. Den interna skulden uppkommer normalt av att det föreligger ett finansieringsbehov inför det förestående förvärvet. Endast i undantagsfall torde det vara aktuellt att självständigt ifrågasätta själva finansieringen. En finansieringslösning finns det i princip alltid behov av inför ett förvärv, oavsett om förvärvet är internt eller externt, och den eventuella bristen i de affärsmässiga motiven torde framgå först när skulden och förvärvet granskas tillsammans. När det gäller själva det interna förvärvet av delägarrätter så finns det många affärsmässiga skäl för en sådan transaktion. Exempel på skäl som direkt kan sägas vara affärsmässiga är

omstruktureringar på grund av organisatoriska skäl, t.ex. som ett efterföljande led vid ett förvärv av en extern företagsgrupp, omstruktureringar inför en kommande extern försäljning av en gren av koncernen eller omstruktureringar som ett led i att effektivisera eller rationalisera verksamheten genom exempelvis kommande fusioner. Att flytta svensk skattebas till en stat som beskattar inkomsten lägre innebär däremot inte att transaktionerna anses vara affärsmässigt motiverade. Om syftet att minska beskattningsunderlaget i Sverige får för stora proportioner jämfört med de affärsmässiga motiven bakom transaktionen, får undantagsregeln inte tillämpas. Det förhållande att ett förvärv som får anses affärsmässigt motiverat också har en viss skatteeffekt utgör dock inte ensamt skäl att vägra tillämpningen av undantagsregeln, så länge det inte är ett motiv för transaktionen.

De föreslagna undantagsbestämmelserna bör tas in i ny paragraf, 24 kap. 10 c § IL.

6.3.4 Särskilt om bevisbördans placering, beviskrav och eftertaxering

De föreslagna bestämmelserna saknar regler om bevisbördans placering. Avsikten är att bevisbördan ska placeras i enlighet med vad som följer av allmänna regler.

Förslaget innehåller bestämmelser som begränsar rätten till avdrag för ränteutgifter i vissa fall. Enligt allmänna regler har den skattskyldige den initiala bevisbördan för att rätt till avdrag föreligger. Att så är fallet sammanhänger med att den skattskyldige har full insyn i sin egen verksamhet och enklast kan bedöma om förutsättning för avdrag föreligger. Det sagda innebär att ett företag måste göra bedömningen huruvida de har rätt till avdrag för en ränteutgift enligt de nu föreslagna reglerna. En sådan bedömning ska givetvis kunna motiveras vid en förfrågan. Om Skatteverket ställer frågan till företaget vad de bakomliggande motiven för avdragsrätt är för den aktuella ränteutgiften, och företaget lämnar svar på detta, övergår bevisbördan på Skatteverket som har att motbevisa företagets uppgifter om avdragsrätten. Det bör ännu en gång framhållas att förslaget är föranlett av den omfattande skatteplanering med ränteavdrag som Skatteverket har identifierat. De nu föreslagna bestämmelserna bör självklart tillämpas i enlighet med sitt syfte, och således användas som ett verktyg för att komma till rätta med denna typ av skatteplanering med konstlade transaktioner utan egentlig affärsmässig mening. Avsikten är inte att reglerna ska innebära att normal och sund affärsverksamhet hindras från att få göra avdrag för ränteutgifter i verksamheten. Tidigare har redogjorts för ett antal funktioner, som t.ex. internbanker och s.k. cash-pooler inom de större koncernerna, som normalt inte bör utlösa tillämpning av den nu föreslagna avdragsbegränsningen.

I två fall finns ett kvantifierande uttryck i den föreslagna lagtexten. I 24 kap. 10 b § andra stycket och i 10 c § 2 IL anges att transaktionerna ska vara motiverade av huvudsakligen affärsmässiga skäl. Det är inte fråga om att peka ut varken vem som bevisbördan åvilar eller vilken styrka bevisningen ska ha. Beviskravet är således, när annat inte anges, att den

som har att prestera bevisningen ska göra det som påstås sannolikt. Begreppet huvudsakligen slår endast fast att transaktionerna ska motiveras av affärsmässiga skäl till 75 procent eller mer. Innebörden av begreppet huvudsakligen redogörs närmare för i avsnitt 6.3.3.

Länsrätten i Västmanlands län har pekat på att i praktiken torde ränteavdrag inte kunna vägras genom eftertaxering och skattetillägg torde inte kunna påföras avseende de av Skatteverket föreslagna reglerna om back-to-back-lån och tillfälliga lån. Orsaken är att det för tillämpning av dessa regler krävs kännedom om skuldförhållanden m.m. avseende andra företag i intressegemenskapen än det företag vars ränteavdrag ifrågasätts. Såvitt länsrätten kan bedöma kan det företag som yrkar ränteavdraget knappast påstås ha lämnat en oriktig uppgift genom att underlåta att lämna uppgift om andra koncernföretags utlåning till företag närstående den aktuella långivaren och det gäller även för det fall att samtliga långivande och låntagande företag ingår i samma intressegemenskap.

I denna promemoria görs bedömningen att det rent principiellt inte finns anledning att se annorlunda på eftertaxeringsfrågan i en back-to-back situation eller vid ett tillfälligt lån jämfört med andra situationer där avdrag yrkas. Som poängterats ovan är dessutom avsikten med de regler som nu föreslås att motverka avancerad skatteplanering. Förslaget har därför anpassats för att just sådana situationer ska träffas genom att det företag som yrkar avdrag för ränta kan påvisa affärsmässiga skäl eller att den motsvarande ränteinkomsten beskattas med minst 10 procent hos det företag i intressegemenskapen som faktiskt har rätt till den. Utgångspunkten är således att det kan bli aktuellt såväl med skattetillägg som eftertaxering vid tillämpningen av de föreslagna reglerna. Slutligen blir det dock en fråga för rättstillämpningen att i ett enskilt fall avgöra om det finns förutsättningar för eftertaxering och påförande av skattetillägg.

6.4 Ikraftträdande

<p>Promemorians förslag: Reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2009 och tillämpas på ränteutgifter som belöper sig på tiden efter den 31 december 2008.</p>
--

Skälen för promemorians förslag: Reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2009 och tillämpas på ränteutgifter som belöper sig på tiden efter den 31 december 2008. Det är avdragseffekten som reglerna tar sikte på. De förfaranden som gett upphov till utgifterna kan dock ha vidtagits innan ikraftträdandet och måste bedömas för att avgöra om avdrag ska få göras framöver. Förslaget motsvarar Skatteverkets förslag. Några remissinstanser har kritiserat förslaget i denna delen med hänvisning till att detta innebär att förslaget ges retroaktiv verkan, då den gäller räntebetalningar som görs fr.o.m. den 1 januari 2009, oavsett om den bakomliggande affären gjordes före detta datum. Vidare har en del remissinstanser pekat på svårigheten att öronmärka skulder, vilket förstärks av förslagets retroaktiva verkan, i synnerhet vid back-to-back-lån och användande av cash-pooler.

Syftet med förslaget är att motverka avancerad skatteplanering med hjälp av ränteavdrag inom en intressegemenskap. De föreslagna reglerna tar således sikte på avdragseffekten. Att de nya reglerna avses gälla även räntebetalningar som hänför sig till skuldförhållanden som uppkommit före ikraftträdandet innebär därför inte att reglerna ges retroaktiv verkan. Däremot kan detta innebära en praktisk olägenhet. På grund av rättvis- och konkurrensneutralitetsskäl är det dock nödvändigt att också förfaranden som vidtagits innan ikraftträdandet omfattas. Det bör i sammanhanget vidare beaktas att det nya förslag som tagits fram i denna promemoria har ett betydligt mer begränsat tillämpningsområde än Skatteverkets förslag. Det nya förslaget riktar sig direkt mot avancerad skatteplanering samtidigt som det inte begränsar avdragsrätten vid affärsmässigt motiverade transaktioner. Med hänsyn till detta bör de praktiska problem som kan uppstå p.g.a. att räntor som hänför sig till skuldförbindelser har uppkommit före ikraftträdandet inte utgöra något betydande problem för företag som bedriver normal affärsverksamhet.

7 Konsekvenser av förslagen

7.1 Offentligfinansiella konsekvenser

I hemställan, *Förslag om begränsningar av avdragsrätten för ränta m.m. på vissa skulder* (dnr. Fi 2008/4093), föreslår Skatteverket – mot bakgrund av att ett antal skatteplaneringsförfaranden har identifierats – att aktiebolags och ekonomiska föreningars utgifter för vissa lån inte längre ska få dras av. Enligt Skatteverkets beräkning medför de identifierade förfarandena att det svenska skatteunderlaget reduceras med betydande belopp, uppskattningsvis med minst 25 miljarder kr årligen, vilket motsvarar (28 procent x 25 mdkr =) 7 miljarder kr i skattebortfall.

Några remissinstanser har ifrågasatt det beräknade skattebortfallet och har ansett att det är orealistiskt högt. Skatteverkets granskningar visar att dessa planeringsförfaranden åtminstone uppgår till 25 miljarder kr årligen, men att det med hänsyn till mörkertalet när det gäller avancerad skatteplanering mycket väl kan handla om belopp som är av betydligt större omfattning. De förfaranden som Skatteverket har identifierat motverkas genom förslaget och den sammanlagda årliga avdragseffekten av dessa förfaranden av Skatteverket har bedömts motsvara minst 7 miljarder kr. De föreslagna åtgärderna innebär att effekter av asymmetrier förhindras och därmed breddas skattebasen. De bör därför få betydelse för storleken av de framtida inkomstskatteintäkterna från företagssektorn. Mot denna bakgrund görs bedömningen att säkerställandet av avsedd beskattning bidrar till ett offentligfinansiellt utrymme som ger möjlighet att sänka företagens skattebelastning i motsvarande utsträckning.

7.2 Konsekvenser för företagen

I sin hemställan gör Skatteverket bedömningen att det administrativa merarbete som kan uppstå för företagen i huvudsak bara kommer att träffa de företag som idag har använt sig av den aktuella typen av planeringsförfaranden. För andra företag innebär det i stället mer likartade konkurrensvillkor.

Skatteverkets konsekvensanalys har fått kritik av vissa remissinstanser, både avseende allmänna konsekvenser för näringslivet och det beräknade administrativa merarbetet.

Efter den kritik som har riktats mot det ursprungliga förslaget har flera anpassningar gjorts för att sådana skatteplaneringsförfaranden som har identifierats ska träffas samtidigt som negativa effekter för affärsmissigt bedriven verksamhet ska undvikas. Således föreslås bl.a. att reglerna om begränsningar av avdragsrätten för räntor endast ska gälla i fråga om förvärv av delägarrätter och inte fordringsrätter eller i samband med utdelning eller kapitaltillskott. Vidare föreslås en undantagsregel enligt vilken avdrag ska få göras om det företag inom intressegemenskapen som tar emot ränteintäkter beskattas med minst 10 procent för intäkten, eller om förvärvet och skulden huvudsakligen motiveras av affärsmissiga skäl. Som framgår ovan är undantagsregeln relativt sett lättillämpad både för företagen och för Skatteverket. För de skattskyldiga är regeln tänkt att fungera genom att ett hypotetiskt test görs där det konstateras att ränteinkomsten hos det företag inom intressegemenskapen som är den faktiska mottagaren beskattas på en viss lägsta nivå.

Sammanfattningsvis görs bedömningen att de negativa effekter för företagen som remissinstanserna har lyft fram beaktats så långt som möjligt genom de nu föreslagna ändringarna av det ursprungliga förslaget. Förslaget kan även i dess nuvarande utformning medföra ett visst administrativt merarbete för företagen. Detta får dock betraktas som begränsat och måste vägas mot vikten av att komma till rätta med effekterna av de identifierade interna skatteplaneringsförfarandena.

7.3 Konsekvenser för Skatteverket och för de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslaget bedöms inte medföra några merkostnader för Skatteverket. Det bör särskilt framhållas att förslaget måste ställas i relation till det omfattande arbete som Skatteverket i dag lägger ner på utredningar och processer när det gäller skatteplanering i form av ränteupplägg. Förslaget bedöms inte ge upphov till ökade kostnader för de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

24 kap.

1 §

Paragrafen utökas med en hänvisning till bestämmelserna i 10 a – 10 c §§.

10 a §

Paragrafen, som är ny, innehåller en definition av när företag ska anses vara i intressegemenskap vid tillämpning av de nya reglerna om avdragsbegränsning för ränteutgifter.

Första stycket innehåller själva definitionen, enligt vilken företag ska anses vara i intressegemenskap med varandra om

1. företagen är moderföretag och dotterföretag eller står under i huvudsak gemensam ledning, eller
2. ett av företagen, direkt eller indirekt, genom ägarandel eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande i det andra företaget eller de andra företagen.

I punkten 1 har på förslag från *Bokföringsnämnden* uttrycket ”moderbolag och dotterbolag” som användes i Skatteverkets lagförslag bytts ut mot ”moderföretag och dotterföretag” eftersom begreppet ”företag” i denna paragraf även kan omfatta andra associationsformer än bolag.

I *andra stycket* klargörs att med begreppet företag i de nya reglerna menas juridiska personer och handelsbolag. Det innebär att reglerna även är tillämpliga på stat, kommuner och landsting.

Bestämmelsen motiveras närmare i avsnitt 6.3.1.

10 b §

Paragrafen är ny.

I *första stycket* finns bestämmelser om det nya avdragsförbudet för företags ränteutgifter som gäller för lån till företag i samma intressegemenskap avseende förvärv av en delägarrätt från ett företag i intressegemenskapen. Bestämmelsen motiveras närmare i avsnitt 6.3.2. Vad som avses med intressegemenskap vid tillämpning av bestämmelsen definieras i den nya 24 kap. 10 a §. Delägarrätter definieras i 48 kap. 2 §. och bestämmelserna tillämpas även på sådan tillgång som anges 48 kap. 2 § andra stycket. Eftersom inget undantag görs för lagertillgångar gäller avdragsförbudet även delägarrätter som utgör sådana tillgångar.

Av bestämmelsen i *andra stycket* framgår att begränsningarna i avdragsrätten för ränteutgifter i första stycket också ska tillämpas på en skuld till ett utomstående företag under vissa förutsättningar. Detta gäller till den del skulden till det utomstående företaget motsvaras av en fordran som ett annat företag i intressegemenskapen har på det utomstående företaget, eller på ett annat företag som ingår i samma intressegemenskap

som det utomstående företaget. Avsikten med regeln är att förhindra kringgåenden av huvudregeln i första stycket och inte att affärsmässiga transaktioner ska påverkas negativt. Syftet är vidare att regeln ska träffa fall där det finns en koppling mellan in- och utlåning. Av dessa orsaker föreslås att regeln bara ska gälla om skulden och fordran inte huvudsakligen motiveras av affärsmässiga skäl. Vad som avses med ”huvudsakligen motiveras av affärsmässiga skäl” utvecklas närmare i kommentaren till 10 c § punkt 2. Affärsmässiga skäl ska anses föreligga om den aktuella räntan beskattas med minst 10 procent hos det företag i intressegemenskapen som är räntemottagare i back-to-back-förhållandet.

Tredje stycket. Bestämmelsen innebär att avdrag inte får göras för ränteutgifter om en skuld till ett företag som inte ingår i intressegemenskapen – helt eller delvis – ersätts med en skuld till ett företag i intressegemenskapen. Detta gäller dock endast om skulden till det externa företaget hade omfattats av bestämmelserna i första stycket, för det fall det externa företaget istället hade varit ett företag som ingick i samma intressegemenskap som det företag som har haft ränteutgiften. För att klargöra att det är situationer med tillfälliga lån som avses föreslås en ändring i lagtexten jämfört med Skatteverkets förslag.

Bestämmelserna motiveras i avsnitt 6.3.2.

10 c §

Paragrafen, som är ny, utgör ett undantag från avdragsförbudet i 10 b § första och tredje styckena. Undantagsreglerna får således bara tillämpas vid koncerninterna transaktioner. Som framgår av avsnitt 6.3.2. ska dock samma principer vara vägledande vid undantag från avdragsbegränsningen vid tillämpning av 10 b § andra stycket. Det bör påpekas att 10 b § tredje stycket avser en transaktion som inleds med ett externt lån, men som sedan övergår till att bli en intern förbindelse. I avdragshänseende ska sådana kringgåenden behandlas som om de vore helt interna transaktioner. Avdrag för ränteutgifter får göras med stöd av två självständiga och alternativa undantagsregler. Dels får avdrag göras om det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till ränteinkomsten skulle ha beskattats med en skattesats om minst 10 procent, om företaget bara skulle ha haft den inkomsten. Avdrag får också göras, oavsett hur den motsvarande ränteinkomsten har beskattats, om såväl förvärvet som den skuld som ligger till grund för ränteutgifterna huvudsakligen är motiverade av affärsmässiga skäl.

Vad gäller undantaget i *punkten 1* behöver räntebetalningen inte ha tagits emot. Det är t.ex. vanligt att ett svenskt företag drar av för upplupen ränta utan att räntan har betalats. Även i ett sådant fall ska en hypotetisk bedömning göras av om beloppet skulle ha beskattats med minst 10 procent om det hade tagits emot.

För att undantaget ska vara tillämpligt krävs att det är det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till motsvarande ränteinkomst som skulle ha beskattats med minst 10 procent. Att beskattning med minst 10 procent sker i det företag inom intressegemenskapen som i ett första led tar emot räntebetalningen räcker således inte om ränteinkomsten slussas vidare till ett annat företag inom intressegemenskapen. Undantaget är således inte tillämpligt på ränteutgifter som är hänförliga till lån från företag som hör hemma i en

långskattejurisdiktion och som har slussats via t.ex. ett företag som hör hemma i ett annat EU-land. Ett exempel kan illustrera. Ett företag (BVI Ltd) som hör hemma i Brittiska jungfruöarna lånar ut pengar till ett franskt bolag (F SA) som i sin tur lånar vidare pengarna till ett svenskt bolag (S AB). Samtliga företag är i intressegemenskap med varandra. Lånet används av S AB för att finansiera ett internt andelsförvärv. S AB har inte rätt att med stöd av undantagsregeln i punkten 1 göra avdrag för ränteutgifter hänförliga till lånet som betalas till F SA eftersom det företag som har rätt till räntan, BVI Ltd, hör hemma i en stat där dess ränteinkomster inte beskattas.

Även om kapitalet vidareutlånas behöver det dock inte vara frågan om slussning. Ett exempel på fall där det normalt inte är fråga om slussning, är när en koncerns internbank tar upp ett affärsmässigt externt lån i en bank och vidareutlånar pengar (eventuellt via en cash-pool) till ett eller flera koncernföretag av affärsmässiga skäl. Det innebär att företagen inom intressegemenskapen normalt sett får göra avdrag för räntebetalningar till internbanken enligt denna regel, under förutsättning att internbanken hör hemma i en stat där sådana inkomster beskattas med minst 10 procent. Om en internbank används för slussning bör det som ovan framgått istället vara den faktiska mottagaren som anses ha rätt till räntan.

När det gäller utländska mottagare av räntan är det den klassificering som görs enligt den utländska rättsordningen som läggs till grund för bedömningen. Om betalningen klassificeras som en sådan inkomst, t.ex. utdelning eller kapitalvinst, som inte är skattepliktig kan undantaget inte användas.

Av sista meningen framgår att undantaget i punkten 1 inte gäller om det företag som faktiskt har rätt till ränteinkomsten får göra avdrag för lämnad utdelning. Sådana företag beskattas i Sverige för ränteinkomster, men denna beskattning kan neutraliseras av att mottagen ränta vidareutdelas med avdragsrätt (jfr. RÅ 2007 ref 85). Liknande regler kan finnas i utlandet.

Undantaget i *punkten 2* har ett vidare tillämpningsområde än undantaget i punkten 1. Avdrag får göras om såväl det interna andelsförvärvet som den interna skuld som ligger till grund för ränteutgifterna är motiverade av affärsmässiga skäl, och detta gäller oavsett hur motsvarande ränteinkomst har beskattats. Bestämmelsen i punkten 2 är således självständig och kan medföra att rätt till avdrag för ränteutgiften föreligger trots att punkten 1 inte kan tillämpas.

Det kan uppkomma en mängd situationer då transaktionerna (förvärvet och skulden) inte har något som helst inslag av skatteundrandragande, men där effekten ändå blir att inkomsten inte beskattas med minst 10 procent hos det mottagande företaget enligt reglerna i den staten. Ett exempel på en sådan situation är när ränteinkomsten tillfaller ett företag i en långskattejurisdiktion, men där inkomsten i det företaget CFC-beskattas i Sverige. I ett sådant fall beskattas överskottet i företaget i Sverige enligt svenska regler. En hypotetiskt beräkning enligt den ovan föreslagna undantagsregeln resulterar dock i att ränteinkomsten inte beskattas med minst 10 procent, eftersom den beräkningen ska göras med utgångspunkt i de bestämmelser som gäller i det mottagande företagens hemviststat. Om ränteinkomsten CFC-beskattas i Sverige finns det ingen anledning

att vägra avdrag varför affärsmässiga motiv för transaktionen kan åberopas i stället. Ett annat exempel är att det i vissa jurisdiktioner finns särskilda regler för inkomster som inte härrör från verksamhet inom det området. I ett företag inom dessa jurisdiktioner beskattas således ränteinkomster mycket lågt eller inte alls, på grund av att inkomsterna inte genererats där. Dessa regler fungerar parallellt med beskattningen av den normala verksamheten i landet, vilket innebär att det i dessa företag finns en del av inkomsten som beskattas efter en låg skattesats (t.ex. ränteinkomster) och en del som beskattas efter en normal skattesats (rörelseinkomster). För att affärsmässigt bedriven verksamhet i sådana jurisdiktioner inte ska drabbas av sämre villkor på grund av att ränteinkomsterna inte beskattas med minst 10 procent där, bör avdrag få göras för ränteutgifter som betalas dit när det finns affärsmässiga skäl för skulden och det förvärv som skulden har finansierat. Detsamma gäller om en internbank är placerad i en stat där kravet på 10 procents beskattning inte är uppfyllt.

De ingående rättshandlingarna måste vara huvudsakligen affärsmässigt motiverade för att undantaget ska vara tillämpligt. Med huvudsakligt avses i inkomstskattelagen ca 75 procent eller mer (se prop. 1999/2000:2, del 1, s. 502 f.). Det kvantifierade uttrycket har införts för att det klart ska framgå att det inte är tillräckligt att endast påstå att affärsmässighet föreligger eller inte föreligger i det enskilda fallet. Innebörden av ”affärsmässigt motiverat” är således att det ska ligga sunda företagsekonomiska överväganden bakom de transaktioner som ska bedömas. Exempel på skäl som direkt kan sägas vara affärsmässiga är omstruktureringar på grund av organisatoriska skäl, t.ex. som ett efterföljande led vid ett förvärv av en extern företagsgrupp, omstruktureringar inför en kommande extern försäljning av en gren av koncernen eller omstruktureringar som ett led i att effektivisera eller rationalisera verksamheten genom exempelvis kommande fusioner.

Motiven för bestämmelsen behandlas närmare i avsnitt 6.3.3.

Ikraftträdandebestämmelsen

Ikraftträdandebestämmelsen motiveras i avsnitt 6.4.

Bilaga

Förteckning av remissinstanser till Skatteverkets promemoria Förslag om begränsningar i avdragsrätten för ränta m.m. på vissa skulder

Efter remiss har yttranden kommit in från Bokföringsnämnden, Ekobrottsmyndigheten, FAR SRS, Fastighetsägarna Sverige, Finansbolagens Förening, Föreningen Svenskt Näringsliv, Företagarna, Hovrätten för Västra Sverige, Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet, Kammarrätten i Jönköping, Landsorganisationen i Sverige, Lantbrukarnas Riksförbund, Länsrätten i Västmanlands län, Näringslivets Regelnämnd NNR, Stockholms Handelskammare, Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen, Sveriges Advokatsamfund, Sveriges Byggindustrier, Sveriges Försäkringsförbund, Sveriges Kommuner och Landsting, Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF och Verket för näringslivsutveckling (NUTEK).

Fastighetsägarna Sverige, Föreningen Svenskt Näringsliv, Lantbrukarnas Riksförbund, Näringslivets Regelnämnd NNR och Stockholms Handelskammare har hänvisat till ett yttrande från Näringslivets skattedelegation.

Därutöver har yttranden inkommit från AB Industrivärden, AB SKF, AB Volvo, Industrins Finansförening, National Foreign Trade Council, Inc., Niclas Virin, Peter Sundgren, Skanska, Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA, Sveriges Aktiesparares Riksförbund och SSAB Svenskt Stål AB.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Bolagsverket, Finansinspektionen, Fondbolagens Förening, Riksrevisionen, Sveriges Akademikers Centralorganisation och Tjänstemännens Centralorganisation.